

Izhaja vsak petek — Cena din 3.—

Dolinšek Tone:

Partija, sindikati in delavski razred

Ob deselletnici Ustanovnega kongresa KPS se delavski razred zaveda, kaj mu je bila Partija vsa ta leta. Zaveda se, da bi brez Partije izkrevavel, zaveda se, da bi nas

Nadaljevanje na 2. strani

UREDBA O PLAČAH V GRADBENI STROKI

Gradbeno delavstvo bo plačano odsej po sposobnostih in delavnosti

Gradbeno delavstvo je po naravi svojega posla podvrženo številnim ne-
prilikam, bodisi na samem delovnem
mestu, ki je izpostavljen raznim vre-
menskim spremembam, bodisi zaradi
sezonskega značaja dela samega, bo-
disi zaradi oddaljenosti gradilišč od
mesta njihovega stalnega bivanja, kjer
mora delavec pustiti svojo družino.
Vsi ti razlogi — poleg še ostalih —
so privedli do tega, da je bila grad-
bena stroka za našega delavca precej
nepopularna, kar se je kazalo v stal-
nem primanjkljaju kadra za gradbe-
na dela. Res je tudi, da naša prejšnja
oblast ni storila prav ničesar, da bi
olajšala položaj gradbenemu delavstvu,
da bi zlasti upoštevala posebni zna-
čaj gradbenega dela, ki je zvezano z
goraj navedenimi okolnostmi. Jasno
je torej, da so bili gradbeni delavci
spričo enakosti predpisov, ki so ve-
ljali za vse delavce enako, zapostav-
ljeni v primeri z ostalimi delavci in
da je bil njihov položaj zlasti glede
zaslužke slabši od ostalih. Ti režimi
se pač niso poglobljali v proučevanje
posebnosti raznih kategorij delavstva,
ki je bilo zanje goli delovni mehani-
zem brez kakih posebnih duhovnih,
kulturnih in prosvetnih potreb.

Naša ljudska oblast, ki je prav
oblast delovnega ljudstva, ima seveda
popolnoma drug odnos do dela sa-
mega in do delavstva, odnos, ki je
zadržan že v ustavi, tem temeljnem
našem zakonu; vsak državljan je dol-
žan delati po svojih sposobnostih;
kdor skupnosti ne daje, tudi ne more
od nje prejemanj (čl. 32 ustave
FLRJ). Iz tega načela naša izhaja
osnovno pravilo, po katerem se na-

Nadaljevanje s 1. strani

brez Partije ne bilo več. Delavski
razred je ponosen na svojo Parti-
jo — prvoborko za njegove prave
in svobode. Zato jo ljubi, zato ji je
zvest, zato ji je predan na življenje
in smrt.

Delavski razred se zaveda, da ga
je Partija pripeljala v svobodo, da
mu je Partija priborila ljudsko
oblast in lastno ljudsko državo.
Delavski razred se zaveda, da bi
bil brez nje še danes izkoriščen,
brezpraven — ponižan in sestra-
dan. Zda pa bodo milijarde osta-
le doma, s katerimi bi se sicer
masti domači in tuji kapitalisti,
mi, delavci pa bi bili spet izročeni
na milost in nemilost žandarjev
in zatiralcev. Partija nas je pri-
peljala v novo življenje! Partija
nam je z bojnimi napori vsega
ljudstva skovala bratstvo in edin-
stvo vseh narodov Jugoslavije.
Partija se še nadalje vztrajno in
zvesto bori za vsakega našega
človeka, ki je ostal onstran, tako
krivičnih sedanjih mej. S Partijo
na čelu bo delavski razred zgradil
našo prvo gospodarsko petletko,
s Partijo na čelu bo dvigal blago-
stanje in srečo vseh narodov fede-
rativne ljudske republike Jugo-
slavije! Zda smo z njeno pomoč-
jo sami kovači svoje sreče!

grajuje delo v naši državi: to je po
količini in kakovosti dela. Že iz tega
dejstva samega izhaja, da mora naša
oblast upoštevati posebnosti posamez-
nih strok, v katerih delajo delavci,
kakor tudi možnost različnega nagra-
jevanja delavcev v okviru iste stro-
ke po tem, kakršen je pač delovni
učinek enega ali drugega.

Reči moramo, da stara, a še vedno
veljavna uredba o mezdah in plačah
z dne 20. aprila 1945 še ni upoštevala
v polni meri teh načel glede nagraje-
vanja delavstva. Spričo svojega ne za-
dosti diferenciranega tarifnega siste-
ma se je približevala načelu tkzv.
uravnilovke, to je nagrajevanja vseh
delavcev enako brez ozira na poseb-
nost določene stroke, v kateri delavci
dela, in brez ozira na delovni učinek,
ki ga pri svojem delu doseže. Seveda
je to do neke mere razumljivo, če po-
mislimo, da je ta uredba izšla še pred
popolno osvoboditvijo naše države,
ko nismo imeli niti v grobih obrisih
pred sabo obdobja razvoja, niti
nismo imeli še tako izgrajenega naše-
ga gospodarstva, kakor ga imamo danes.
Spričo nagle konsolidacije na
vseh sektorjih delavnosti in izredno
hitrega tempa našega gospodarskega
razvoja je seveda nujno, da se ta
uredba čimprej revidira; ne glede
na to pa je potrebno že danes nanovo
urediti položaj delavstva v tistih stro-
kah, ki imajo prvenstvo glede na naš
petletni plan in naš splošni gospodar-
ski načrt.

Gradbena stroka kot ena osnovnih
in prvenstveno važnih strok v našem
gospodarstvu je te dni dobila kot pr-
va moderno, napredno ureditev polo-
žaja delavstva, ki bo delalo v tej stro-
ki. Uredba zvezne vlade z dne 29.
marca t. l. (Ur. l. FLRJ št. 28) je s
podrobnimi določbami uredila vpraša-
nje nagrajevanja, stanovanja, prehra-
ne, delovnega časa in drugih vpra-
šanj gradbenih delavcev in vajencev.
Ne da bi se natančneje spuščali v raz-
motranje teh določb — o njih bomo
v več zaporednih člankih spregovorili
v pravnih prilogi »Delavske enotno-
st« — moramo na tem mestu ugotovi-
ti, da pomeni ta uredba ogromen
korak naprej v pogledu ureditve de-
la in delovnih odnosov, kakor tudi
splošnega položaja našega gradbenega
delavstva. Podrobna skoraj bi rekli
individualna ureditev mezd, pestra
vrsta različnih dodatkov k mezdam,
izjeme glede dopustov, skrb za stano-
vanje in za prehrano gradbenih de-
lavcev — vse to stavlja naše gradbe-
no delavstvo v vrsto tistih kategorij
delavcev, katerih delovni pogoji so naj-
bolje urejeni. Ta skoraj naša država je
jasna spričo dejstva, da predstavlja
gradbena stroka eno naših osnovnih
gospodarskih panog, saj so prav grad-
bene investicije temelj našega orjaške-
ga petletnega plana. Izredno ugodni
delovni pogoji, ki so sedaj uzakonjeni
za gradbeno delavstvo, bodo gotovo
pritegnili v gradbeno stroko mase na-
šega delavstva, ki se je doslej ogi-
balo te važne panoge zaradi nepovolj-
nosti ureditve položaja gradbenega
delavstva. Ta dotok, ki je v ostalem
prepotreben spričo sedanjega pomanj-
kanja gradbenega delavstva, zlasti tu-
di v naši republiki — saj potrebuje
izvršitev našega letošnjega gradbene-
ga načrta vsaj 20.000 novih gradbe-
nih delavcev — bo logična posledica
skrbni naše oblasti za čim boljše ure-
ditev njih položaja in za čim pravič-
nejšo rešitev njih nagrajevanja. S te-

Volitve v odbore OF manifestacija delovnih množic za uresničenje plana

Že preteklo soboto so se člani Osvobodilne fronte v raznih krajih Slove-
nije, kjer so bile napovedane volitve
za 18. t. m., pripravljali na volitve v
odbore Osvobodilne fronte in krasi-
li volišča.

Nedeljske volitve so v vseh krajih
potevale v znamenju tekmovanja in so
predstavljale manifestacijo vseh delov-
nih množic za uresničenje naše prve
gospodarske petletke.

V Ljubljani se je udeležilo volitev
98,74% vseh upravičencev, oziroma čla-
nov OF. V mnogih sindikalnih podruž-
nicah so se pričele volitve že ob šestih
zjutraj in so bile končane že v zgod-
njih dopoldanskih urah.

Mariborčani so zaključili z volitvami
že ob enajstih. Vsi trije rajoni so gla-
sovali 98%. Obenem z rezultati volitev
je bilo objavljeno tudi število novih
članov OF, ki se je v Mariboru pove-
čalo v volivni kampanji za 2500 oseb.

Naši industrijski centri so izvedli
volitve v odbore OF v znamenju mo-
bilizacije delovnih sil za naš plan, kar
potrjuje 99% izid volitev v trboveljs-
kem okraju, 96,70% v Kranju, 98%
v Škofji Loki itd.

V nekaterih krajih v coni B so se
pričele volitve že popoldne. V Batuljah
pri Gorici so a pr končali volitve že
ob 0,30 uri s stodstotno udeležbo.
Ljudstvo je povesel prihajalo na vo-
lišča z veselimi ohrazi, s pesmijo, har-
moniko in zastavami.

Delovno ljudstvo je povsod s polno-
številno udeležbo potrdilo, da bo z
vsemi silami sodelovalo v naši pet-
letki.

Tržiško delavstvo je manifestiralo za Slovensko Koroško

V petek 4. aprila so se zbrali de-
lavci in nameščenci iz vseh tržiških
tovarn s svojimi sindikalnimi zastava-
mi na čelu, parolami in sindikalno
godbo pred Mesno hišo k manifesta-
ciji za priključitev Slovenske Koroške
k Jugoslaviji.

Tov. Košir Franc, predsednik KSS-a
Tržič je v svojem govoru prikazal kri-
vice, ki se gode našim bratom na Ko-
roškem. Govoril je o borbi Koroške
na strani zaveznikov proti Hitlerju in
o tem, kako skušajo sedaj sovražne
sile ponoviti krivico, ki je doletela
Slovensko Koroško že po prvi svetovni
vojni.

Ljudstvo je njegov govor preki-
njalo neprestano z vzkliki, s katerimi
je odločno zahtevalo, da se priključi
Slovenska Koroška k Jugoslaviji.

Na zborovanju je tov. Lavička pre-
dal dve resoluciji, in sicer Svetu
ministrov v Moskvi ter tov. Kardelju.
Obe resoluciji je ljudstvo z navduše-
nim sprejel. Kljub slabemu vreme-
nu se je manifestacije udeležilo okrog
2000 ljudi.

KSS — Tržič.

ga vidika pomeni navedena uredba
tudi nov podnet za čim hitrejši razvoj
naše gradbene delavnosti v okviru ob-
tega državnega gospodarskega načrta.

Pred sindikalnimi organizacijami
gradbenih delavcev pa stoji sedaj na-
loga, da pravilno pojasnijo svojemu
članstvu napredne določbe te uredbe
kakor tudi nujnost izvršitve in pre-
koračenja našega gradbenega plana,
kar je pot k novemu dvigu življenjs-
ke ravni vsakega našega delovnega
človeka in torej tudi gradbenega de-
lavstva.

S. L.

Nov odkrit napad na demokracijo in narodnostne pravice koroških Slovencev

Predsednik Pokrajinskega odbora OF dr. Fran Petek o odredbi
šefa okupacijske oblasti, ki je prepovedal manifestacije za
priključitev Slovenske Koroške k Jugoslaviji

Dunaj, 15. aprila. Dopisnik Tanju-
ga je imel naslednji razgovor s pre-
sednikom Pokrajinskega odbora za
Slovensko Koroško dr. Fr. Petkom:

Kako gledate na prepoved vsa-
kega izražanja zahteve po priklju-
čitvi k Jugoslaviji, ki jo je te dni
izdal šef civilne uprave zasedbe-
nih oblasti polkovnik Simson?

Mislim, da predstavlja odkrit napad
na naše demokracijo in narodnostne
pravice, posebno pa na politično
predstavništvo koroških Slovencev Os-
vobodilne fronte. Pod videzom šče-
nja javnega reda in mira poskušajo
tako preprečiti osvobodilno borbo
slovenskega ljudstva na Koroškem v
interesu tistih, ki so nas tako dolgo
zatirali in germanizirali. Ta poskus
ni prvi. Že lansko leto so britanske
oblasti zahtevale, da se Osvobodilna
fronta odpove vsaki manifestaciji za
priključitev Slovenske Koroške k Ju-
goslaviji. Praktično to pomeni, da ho-
čejo zvezati Osvobodilni fronti roke
in zaščititi stanje, ki so ga v desetih
letih nasilja ustvarili germanizatorji.
Kakšen bo rezultat take na videz ne-
pristranske politike, se je pokazalo
tako po odredbi polkovnika Simsona,
ko je bila prepovedana prireditve slo-
venskih izseljencev v Dobrli vasi,
medtem ko sta avstrijski stranki SPÖ
in ÖVP lahko imele svoja zborovanja,
na katerih sta kot običajno proglasili
parole za nedeljivo Koroško in napada-
li Osvobodilno fronto. Poročilo o teh
zborovanjih so objavili avstrijski listi
v isti številki kakor odredbo polkov-
nika Simsona.

Kako gleda ljudstvo na tak od-
nos predstavnikov sedanjih av-
strijskih in britanskih oblasti?

Dostojno, kakor zaslužijo padli bor-
ci proti fašizmu. Očitajo nam, da so

Kovinarji z Jesenic manifestirajo za Slovensko Koroško

V torek zvečer je bila velika dvo-
rana v Titovem domu na Jesenicah
zopet nabito polna. Vse množične orga-
nizacije so manifestirale za pravice
Slovenske Koroške.

Uvodoma je navdušeno pozdravljen
pozdravil vse navzoče sekretar mest-
nega odbora OF, ki je pojasnil namen
tega množičnega sestanka.

Nato je povzel besedo tov. sekretar
okraja, ki je prikazal sedanjí položaj
koroških Slovencev, ki ee še vedno
neomajno borijo za svoje pravice. Na
zborovanju je govoril tudi zastopnik
J. A.

Vsi navzoči so s ploskanjem in
vzklikanjem odobraval dve resoluciji,
ki jih je prebral na zborovanju sekre-
tar mestnega odbora OF in, ki sta na-
slovljeni na Svet ministrov v Moskvi
ter na tov. Kardelja. Šefa naše dele-
gacije Naše ljudstvo ima popolno za-
upanje v tovariša Kardelja, za kate-
rega ve, da bo reševal koroško vpra-
šanje na edino pravičen in uspešen
način.

Še dolgo v noč so Jeseničani mani-
festirali po ulicah svojega mesta za pri-
ključitev Koroške k Titovi Jugoslaviji.
Zuro

bile krste ovite z jugoslovanskimi za-
stavami in da je bila nad grobom
med vsemi ostalimi zavezniškimi za-
stavami tudi jugoslovanska. V tem po-
gledu imamo popolnoma mirno vest.
Najmanj, kar smo mogli storiti pad-
lim borcem Jugoslovanske armade, za
katere nismo mogli ugotoviti niti
imen, je bilo to, da smo jih pokopali
z zastavami, pod katerimi so se bo-
rili in padli. Zelo čudno zveni, da
nam očitajo to kot izvajanje, ne obso-
jajo pa dejstva, da so v Kotmarji vesi
v noči pred pogrebom fašistični ele-
menti v posmeh antifašističnim žrtvam
izobesili fašistične parole, da so naci-
sti Wurlkomande na več krajih de-
jansko napadli udeležence pogreba in
da so nato nacistični elementi oskr-
nili grobove.

Kako je potekel partizanski po-
greb v Kotmarji vesi, ki ga oči-
tajo britanske oblasti Osvobodilni
fronti kot prestopek?

Sovražni in nepravilni odnos da-
našnje Avstrije nas prav za prav ne
čudi. To je odraz današnjega stanja v
Avstriji, ki nas samo potrjuje v tem,
da za nas v Avstriji ni rešitve, tem-
več da si je moramo zagotoviti v svo-
ji lastni demokraciji državi. Pač pa
čutimo zadržanje organov okupacijskih
oblasti kot krivico, ki je nismo priča-
kovali in kot očitno prekršitev zve-
stobe tistim demokracijam ciljem, za
katere smo se skupno borili proti fa-
šizmu. Njihovo zadržanje je očitno na-
merjeno proti pravični in zares demo-
kratični rešitvi koroškega vprašanja.
Naše ljudstvo samo že dolgo časa od-
govarja in je tudi sedaj odgovorilo
na to krivico. Številni protestni tele-
grami so bili poslani iz raznih krajev
Koroške Svetu zunanjih ministrov v
Moskvi in šetu jugoslovanske dele-
gacije Edvardu Kardelju. Razumljivo je,
da Koroški Slovenci ne moremo po-
pustiti in nikdar ne bomo popustili v
svojih pravičnih zahtevah po osvobo-
ditvi in združitvi s svojimi jugoslo-
vanskimi brati ter odločnega ma-
nifestiranja teh zahtev. Borili se bo-
mo naprej za zmago demokracijnih ci-
ljev, za katere smo dali v borbi proti
nemškim fašistom toliko žrtv. Trdno
verujemo v končno zmago napredka,
svobode in resnične demokracije v
svetu.

VELIKA ZBOROVANJA KOROŠKIH SLOVENCEV OB PETLETNICI NACISTICNEGA IZSELJEVANJA

Ob petletnici nacističnega izseljeva-
nja slovenskih družin s Koroškega so
bile v St. Jakobu v Rožu in Hodišah
prireditve, posvečene tej petletnici,
dočim je okrajni načelnik v Dobrli
vesi poslal prireditvenemu odboru pis-
meno prepoved prireditve. Na prire-
ditvi v St. Jakobu v Rožu je govoril
sekretar Prosvetne zveze za Slovensko
Koroško dr. M. Zwitter. Dotaknil se
je prepovedi proslave v Dobrli vesi
in dejal: »Isti človek, ki mu pred
dvema letoma ni bilo jasno, ali naj
slede hitlerjevsko uniformo ali ne,
nam zdaj prepoveduje zborovanja.
Koroški Slovenci smo doslej zama-
terjali svoje pravice. Nadaljevali bomo
borbo, dokler ne bomo naše pravice
dosežene in naša volja po priklju-
čitvi k Jugoslaviji izpolnjena.«

Konferenca

(Ob deseti obletnici KPS)

Lepega poletnega popoldneva sem
podil bicikel čez Savlje in Kleče tja
proti Tanu pod Šmarno goro.

Milki, k svoji mladi ženi — baš te
dni smo jo revico, a junakinja pri-
peljala z Dolomitov, kjer je darovala
svoje življenje prav tedaj, ko je seme
upora obrodilo svoj veličastni sad in
ko se je več naš narod pričel prebu-
jati k orožju — nisem povedal, kam
grem. To pa ne zato, da ji morda ne
bi zaupal, saj je bila organizirana tudi
ona in predana z vso svojo dušo in
tudi ne zato, da bi se morda bal, da
me bo skušala odvratiti od nevarne
poti, pač pa zato, ker je med nami
komunisti vladalo tako pravilo. Gesto-
viti manj veš, tem manj lahko izdaš,
ko te bodo mučili nam je prešlo v
kri in meso, tako da je bil vsak res-
nični komunist užaljen, če si mu o
organizacijskih stvareh povedal kar
koli, kar se ga ni direktno ticalo.

Ko sem ji povedal, da me najbrže
dva dni ne bo domov, me je najprej
nekoliko vprašujoče pogledala, nato
pa je prišla iz njenih ust ena sama,
tiho in počasi izgovorjena besedica
»pazite, prav tako, kakor vedno, ka-
dar sem odhajal po sličnih opravkih.

Toda ta edina besedica, ki je prišla
iz nje, je bila izgovorjena tako, da
sem občutil vso toplino njene velike
ljubezni in obenem vso njeno zaskr-
bljenost, saj je vsaka taka pot pome-
nila nevarnost dolgoletne robitve ali
pa v najboljšem slučaju izgubo še tiste
pičle eksistence, ki sva jo imela, isto-
časno pa je pritrđilo in predano iz-
zvenela v »pobjdi, kakor da to ni nič
posebnega. Vsi zavedni in predani
komunisti smo pač vedeli, da brez
vztrajne in požrtvovalne borbe, ne
oziraje se na žrtve, delovni človek ne
bo osvobojen svoje sužnjosti in da za-
to mora biti tako in ne more biti
drugače. To, da bo delovnemu člo-
veku nekoč resnično zasijalo sonce,
dočim sta takrat vladala le beda in
mrak, pa smo hoteli tudi za ceno, da
takrat nas več ne bo. Na to ceno je
bila pripravljena tudi ona in zato ni-
kdar ni mogla izreči besedice »nikar
ne hodi« in jih tudi nikoli ni izrekla,
čeprav je v zbelki ležalo neobgledno
detence in čeprav je pomenila vsaka
taka pot isto kot Damoklejev meč
nad njeno in našino srečo.

Zivci so mi bili napeti mnogo bolj,
kakor običajno na takih opravkih. Bil

sem si v svesti, da to pot ni nevarno
le za mene in za mojo družino, tem-
več da gre sedaj za nič več in nič
manj kot za dobesedno obglavljenje
vse Partije in to ne le KPS, temveč
KPJ, če nas zavohajo psi, kar bi po-
menilo zavoro za najmanj deset let
v razvoju zgodovine vse Jugoslavije in
v ne majhni meri zavoro tudi v sve-
tovni zgodovini, v korist borzuaziji
ter na škodo proletariatu.

To bi bil trijumf za Vrečarja in
Jerančeta in za prokleto gospodo!
Policija in žandarmerija bi gonili lepo
vrsto uklenjenih tovarišev, najboljših
sinov iz vsakega jugoslovanskega na-
roda posebej. To bi triumfiralo »Slo-
venec« in Jutro! To bi se široko
zarežala Westen in Praprotnik ter z
njima vsa kapitalistična drhal iz ka-
toliškega in »naprednega« tabora z
vsemi plačanci in zaslepljenci!

Še bolj, kot me je težila skrb, če
bo šlo vse po sreči, pa me je podži-
gala zavest, da Partija živi in dela
in da zopet pripravlja drzen udarec
prokleti gospodi, nič manj pa tudi
nisem bil ponosen, da mi je Partija
zaupala tako odgovorno nalogo.

Vsi ti občutki so se mešali v meni,
da je v moji notranjosti nastajala
neka čudna mešanica radosti in za-
skrbljenosti, navdušenja in ponosa ter
opreznosti in odločnosti obenem. Ne-
hote mi je zastajal pogled na sivo-

* Dva šefa ljubljanske tajne poli-
cije.

zeleni gmoti Šmarne gore, ki sem si
ji bližal, kakor da je nisem opazoval
že tisočkrat in nevede sem pritiskal
na pedale, da sam ne vem, kdaj sem
zdržal po vižmarskem klanecu ter pre-
ko tačenskega mostu in že sem bil na
cilju.

Zavil sem k Ivanu, kakor še ne-
šetokrat.

»Dober dan,« sem pozdravil, »so
moji čevlji golovi?«

»Tvoji čevlji? Hm. Niso še, ampak
zdajle, prav zdajle jih vzamem v delo.
Kar malo počakaj, pa bodo gotovi,«
mi je odgovoril.

»No, več kaj, to je pa že od sile.
Ali naj desetkrat pridem zastoj?«

»Vidite, kakole me priganjajo. Saj
nimam časa, da bi se le nekoliko
pogovoril s kakim človekom,« je de-
jal možakarjema, ki sta sedela pri
njem, odvil natezni jermen s škar-
peta, ki ga je imel v delu, in ga za-
menjal z novim. »Tako bo, kar malo
se vsedi in odpodji, saj ti ne bo ško-
dovalo,« se je zopet obrnil k meni ter
porinil predme stol.

Možakarja sta se spomnila, da tudi
njiju čaka delo in sta odšla. Z Iva-
nom sva se spogledala in si krepko
stisnila roke.

»Je vse pripravljeno?« ga vprašam.

»Pripravljeno,« je odgovoril ter od-
ložil čevlji, ki seveda ni bil moj, saj
v resnici nisem imel nobenih čevljev
pri njem v popravilu.

»Ničesar sumljivega nisem opazil,«
je še dodal, orožniki so se samo en-

krat peljali skozi vas na običajno pa-
truljo.

Nato sva si šla ogledat hišo nje-
govega brata, da bom lahko vodil
ljudi, ko se bo zvečilo.

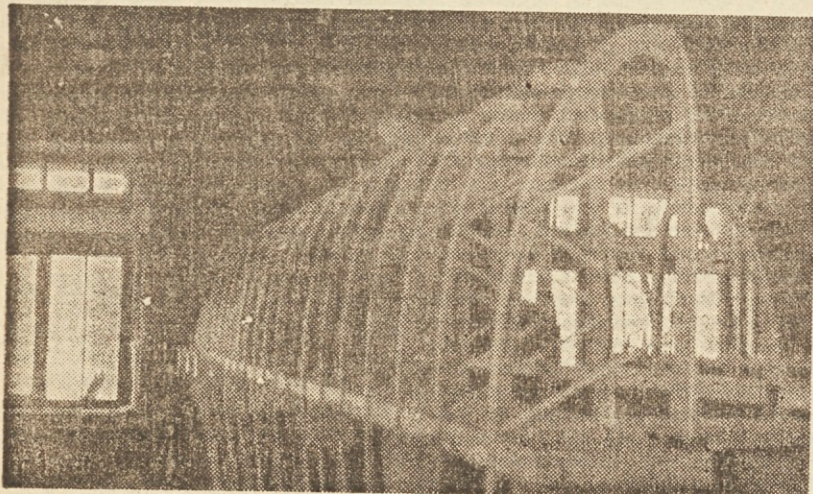
Med potjo mi je povedal, da je brat
že odposlal svojo ženo in otroke za
nekaj dni v sosednjo vas k stricu.
Brata, ki je bil v hiši, nisva hotela
motiti pri delu, pač pa sva si natan-
ko ogledala teren.

»Kot nalašč,« je dejal Ivan. »Sem-
kaj lahko pridejo od vseh strani in
je skoraj nemogoče, da bi kdo kaj
opazil.«

Hiša je bila v resnici kot nalašč za
ilegalne sestanke. Bila je poslednja
kmetija že na strmem bregu pod goro,
ob poti, ki vodi v goro. Na tej poti so
bile skupine izletnikov vsakdanja
stvar, zaradi česar tudi naši izlet-
niki ne bodo vzbudili nikakršne po-
zornosti, četudi bi jih kdo opazil. K
hiši je bil možen sijajen in neopazen
dostop z gore, z gošče, ki je na
vzhodni strani segala skoraj do hiše,
ali pa od spodaj navzgor po vzno-
bjah z glavne ceste, pa tudi po stezi
čez sadovnjak. Le z zahodne strani,
kjer je čisto blizu bratove hiše stala
še ena kmetija, je bila nevarno, da
ne bi dostop vzbudil kakega suma.
Edino na to hišo bomo morali paziti.
Hiša Ivanovega brata in on sam sta
bila poleg tega še povsem nekompro-
mitirana, pa tudi zelo od rok je bila
orožnikom, ki so vedno patrolirali le
spodaj po ravni cesti. Čim bi torej
orožniki ali »špiclji« kaj rogovili, to

Mesec tehnike

Naša mladina si osvaja sinje višave

Ogrodje kril za jadralno letalo.

Kdo izmed nas si še ni želel, spomladi, ko se razprše megle in sivi oblaki ter se prikaže modro nebo v vsej svoji krasoti, da bi poletel visoko nad zemljo, skupaj s pomladnim vetrom ter osvojil ta veliki prostor nad našo lepo domovino? Ni še dolgo časa, kar oziramo se v preteklost stare Jugoslavije, ko je marsikak mladinec, saj prav mladina je nadvse živo gojila take želje, pri tej misli zmalaj z glavo in opustil brezplodno sanjarjenje: »Le kako bi letel, saj ni mogoče!« Nikjer ni bilo pomoči, nikjer nasvetov! Zato so bili takrat tako redki tisti mladi ljudje, ki so spomladi z žuljavimi rokami izvlekli iz svojih kleti ali skednjev plod truda-pnega dela vseh zimskih mesecev — preprosto jadralno letalo. Precej stroškov, še več pa mučnega, podrobnega dela je bilo vloženo v tako letalo. A čeprav je bilo to letalo pomanjkljivo in grajeno s številnimi napakami, je vendar nagradilo mladega graditelja s prekrasnim razgledom čez Bloško planoto in velikim užitkom, kakršnega je moglo nuditi le jadralno letanje.

Kakor je jadralno letalstvo lep in priljubljen šport, pa je bilo v preteklosti vendar omejeno na prav nizko število tistih, ki so ta šport gojili. Posamezno izdelovanje letal je bilo krivo, da jadralno letalstvo ni zajelo mladine množično, ter je tudi ni vzpodbujalo k nadaljnji ljubezni do letanja z motornimi letali. Posamezni izdelovalci letal so delali predvsem z osebno iniciativo in s pomočjo kakšne skromne brošure in ob minimalni podpori s strani prejšnjih oblasti.

Letu 1945, spomladi, ko je bila vojna vihra za nami, pa se je zbralo v Ljubljani nekaj tovarišev, ki so pred vojno gradili jadralna letala. Ti tovariši so marsikatero zimo žrtvovali vse zabave samo za to, da so lahko vsako minuto dragocenega časa posvetili delu pri svojih brez-motornih plitih.

Prav oni se sedaj niso zmotili, ko so trdno verovali, da bo nova Jugoslavija nudila svojo pomoč mladincem, ki čutijo veselje do letalstva. Tudi sami so takoj stavili skupnosti na razpolago vse svoje znanje in izkušnje.

Ko se nam je zopet približala sezona jadralnega letanja, sem se odločila za obisk letalske tovarne v Dravljah. V svetlih prostorih te delavnice dobimo najlažje odgovor na vprašanje, kakšne perspektive se odpirajo mladim fizikurnikom na polju jadralnega letanja. Tu dobimo tudi najboljši potrdilo, da bo v Titovi Jugoslaviji naši mladini v resnici omogočeno množično udejstvovanje na tem polju.

Takoj ob vstopu v delavnico, ki jo je organizirala februarja 1946 Komisija za tehniko in šport ter jo vodijo trije mladi tovariši, nekdanji iniciativni graditelji letal, nas pozdravi večje število lesenih trupov jadralnih letal enotnega tipa. V ozadju delavnice so na ogradi razpeta lesena rebra velikih kril, ob stenah pa so prislonjeni že izdelani letalski repi.

»Veliko je bilo težav, preden smo organizirali to delavnico in delo v njej,« pripoveduje tov. Soban, referent za jadralno letalstvo pri republiški komisiji za tehniko in šport, »z mnogimi težočami pa se še vedno borimo. Samo pogledite si letala — nobena plošča ni tu iz celega lesa. Vse delo stoji na principu specialnega vezanega lesa, ki se odlikuje z izredno lahkotnostjo in odpornostjo. Ko so graditelji pričeli z delom, so v bližini Skofje Loke sami izdelovali let les. Sedaj pa jim je zmanjkalo tega filma, ki je potreben za lepčenje posameznih lesenih plošč ter so vezani na dobavo že izdelanega lesa iz Sremske Mitrovice, kar delo nekoliko zavira. Tovarna je že lanske leto izdelala večje število šolskih letal, s pomočjo katerih se je v šolah na Blokah, v Ribnici in Dobrem polju pričelo jadralnemu letanju preko 300 tovarišev in tovarišic. Razume se, da je tovarna poskrbela

ljudi letos, da bo zadostila v vsaj večji meri potrebam mladine, ki se živo zanima za ta šport.

»Vse drugače delamo, kot smo delali nekoč. Delo v tovarni je do skrajnosti racionalno in organizirano, tako da se porabi čim manj materiala in čim manj časa. To je omogočeno predvsem zaradi serijske izdelave letal. Spominjam se,« z navdušenjem pripoveduje tov. Soban, ki mi razkazuje delo posameznih sestavnih delov, »kako sem delal včasih. Ves dan, do trde noči sem delal brez počitka, pa sem v najboljšem primeru izdelal le šest do sedem reber za krilo. Našemu vajencu, ki mu pomagajo pri delu stroji, je igrača izde-

lati dnevno 14 do 16 reber.« Čeprav je posamezno letalo sestavljeno iz neštetih sestavnih delov, so v tovarni skrbeli zlasti za to, da bi se čimveč stvari izdelalo na stroje. To jim je v glavnem uspelo in delo delavcev je omejeno predvsem na lepljenje in sestavljanje posameznih sestavnih delov. Zaradi takega dela je letalo mnogo cenejše, pa tudi bolj brezhibno izdelano. Na to mi je tovariš Soban pokazal specialno izdelane smuči — odlične smuči, narejene iz lesa, ki odpade pri izdelavi letal.

Ko je mladina pred tedni odhajala na gradnjo proge Samac—Sarajevo, se je Republiški odbor za športno letalstvo pozanimal, katere mlade brigadirje bi veselilo jadralno letalstvo. Iz prijavljenecv so organizirali posebno četo, ki jo je tovarna letal opremila z dvema jadralnima letalom. Po vsakodnevem delu na progi bodo mladi graditelji — fizikurniki našli dovolj časa, da se priuče letenju. Po svoji vrnitvi v Slovenijo pa bodo ti mladinci lahko obiskovali še letalsko šolo na Blokah.

Nov kader letalcev iz vrst naše mladine bo najlepša nagrada prizadevnim tovarišem v letalski tovarni. Iz pionirjev, ki izdelujejo in spuščajo male modelčke, iz mladincev, ki goje jadralno letalstvo in šport z motornimi letali, bodo zrasli odlični možje in žene. Ti bodo znali ravnati z velikimi motornimi letali, ki bodo pospešili transport blaga in potnikov, obenem pa bo to tudi preizkušnja kader, ki bo znal prijeti za krilo vojnega letala, če bi naši domovini, državi delovnega ljudstva, grozila nevarnost.

Sindikalna šola je usposobila nove funkcionarje

Ob zaključku drugega trimesečnega sindikalnega tečaja pri GO ESS

Pred zaključkom drugega sindikalnega tečaja GO ESS, ki ga je posečalo 37 tovarišev in tovarišic iz vseh večjih industrijskih centrov Slovenije, so tečajniki preizkusili svoje znanje na stvarnem primeru. Izvedli so občni zbor KSS-a.

Najbolj zanimiva in poučna je bila diskusija po poročilih posameznih referentov. Tako n. pr. so se člani plenuma takoj prijavili k besedi, čim je bilo podano poročilo predsednika KSS-a.

Tovariš iz Kranja je vprašal: »Naša podružnica ima 880 članov. Ker je v takšni podružnici že precej dela, prošim za pojasnilo, če imamo lahko plačanega funkcionarja in kdo ga plačuje.«

izvršnega odbora. Ko »poskuša« član plenuma vnesti »razdor« med članstvo pri volitvah s tem, da predlaga svojo kandidatno listo, se tov. Batagelj ne znajde dovolj naglo. Toda že se dvigne drug tovariš, ki odločno poudari, da bodo vsi člani enotno glasovali za listo, ki jo je predlagala kandidatna komisija in ne bodo dopustili, da bi kdor koli razbijal njih enotnost. To komisijo je namreč izvolilo članstvo samo in ji s tem izkazalo svoje zaupanje. Vse članstvo je takoj odločno in enotno podprlo izjavo tega tovariša, s čimer je bila »reakcija« že v kali zadušena.

Na tem poskusnem obnem zboru se je videlo, da so tečajniki v šoli precej pridobili na svojem znanju, vendar pa

Sindikalni funkcionarji, ki so posečali trimesečni sindikalni tečaj pri GO ESS

Predsednik odgovarja: »Po sklepih IV. plenuma naj bodo plačane osebe samo v podružnicah, ki štejejo več kot tisoč članov.«

Delovni predsednik pripominja: »S tem odgovorom se ne bi strinjal v celoti. Plačane funkcionarje imajo lahko tudi manjše podružnice, če se pokaže za to nujna potreba; toda o tem sklepajo Centralne uprave Zvez. Kar se tiče plačevanja teh oseb, bi pripomnil v toliko, da so plačane iz proračuna organizacijsko-upravnih stroškov.«

V diskusijo posegajo skoro vsi. Obravnavajo se važna načelna vprašanja, ki se vsak dan pojavljajo pri delu v sindikalni organizaciji. Nekoga zanima, kako naj se najuspešnejše razvije delo v podružnici, katere članstvo je po službeni potrebi razkropljeno daleč naokoli (n. pr. cestarji). Spet drugi se oglašajo z vprašanjem, kje in pod kakšnimi pogoji naj se osnuje KOZ.

Glavna vprašanja se sprožijo v zvezi z nalogami sindikatov pri izvajanju petletnega plana.

Delovni predsednik tov. Batagelj precej dobro usmerja diskusijo, le včasih nekoliko popusti, da se diskutira o nebitnih stvarih. Nekako »zatakne« se mu tudi, ko se po končanih poročilih, diskusiji in razrešitvi staremu odboru, začne volitve novega

se je baš v diskusiji opazilo, da bi bilo treba nekatera sindikalna vprašanja še temeljito preštudirati.

12. t. m. se je vršila zaključna konferenca sindikalne šole, katere so se udeležili tudi člani Glavnega odbora Enotnih sindikatov Slovenije, tov. Jurčič in tov. Greif Martin, dalje uprava šole ter posamezni tajniki Zvez.

Iz poročil na konferenci je bilo razvidno, da so bili politična ekonomija, sindikalna vprašanja, osnove leninizma in izgradnja FLRJ glavni predmeti, ki so se poučevali v šoli. Težiče študija je slonelo na sindikalnih vprašanjih.

V tečaju so bili doseženi v primeri s prvim tečajem znatno boljši uspehi in to vsled tega, ker se je polagala večja pažnja izbiri tečajnikov. Ti so se izbrali na podlagi njihovega dosedanjega dela v sindikalnih organizacijah. Vendar bo treba polagati pri izbiri tečajnikov za tretji tečaj še več pažnje, da se bodo izbrali najboljši, ki bodo lahko čim več doprinesli našim organizacijam. V ta tečaj so namreč poslali nekateri sindikalni forumi tovariše in tovarišice, ki niso imeli predhodne prakse v sindikalnem delu, ker so bili le člani svojih podružnic. Vsled tega so v začetku tečaja — posamezniki pa tudi ves čas — le težko obladovali snov. Vendar pa se mora po drugi

Večna slava borcem, ki so padli za našo svobodo

Desettisočglava množica se poslavlja od 148-ih prekopenih borcev, ki so jih v ponedeljek dne 14. t. m. pokopali poleg talecev.

Gradbena dela so v polnem razmahu

Pripravljalna dela za kockanje Tržaške ceste.

Iz življenja na Mladinski progi

Ptujška brigada Toneta Beljškega med odmorom

strani priznati, da so se tudi nekateri izmed teh tovarišev zelo dobro spoznali s sindikalnimi problemi in so dosegli razmeroma dobre uspehe.

Organizacija študija je slonela na individualnem študiju. V veliko pomoč so bile tečajnikom tudi študijske grupe in konference, kjer so se do podrobnosti prediskutirala vsa predavanja in razjasnila vsa nerazumljiva vprašanja.

Potek študija so ovirale tudi nekatere pomanjkljivosti, ki pa so jih tečajniki razumevali premagovani. Prostor šole niso povsem primerni za učenje. Pereče je bilo vprašanje nastavniskega kadra, posamezna predavanja pa so nekoliko trnela zaradi prezaposlenosti predavateljev.

V diskusiji na konferenci so tečajniki sami iskreno izražali priznanje tovarišem in tovarišicam, kot so pr. tov. Možini, Medvedu in ostalim, ki so pokazali izredno marljivost in vztrajnost pri študiju.

Član GO ESS tov. Greif je v kratkih besedah poudaril, da bo pokazalo pravo oceno tečajnikov delo med množicami. V nadaljnjih besedah je podčrtal veliko vlogo kadrov v naši petletki ter pozval tečajnike, naj svoje znanje venomer izpopolnjujejo.

Tovariši in tovarišice, ki so končali sindikalno šolo in so odšli sedaj na delo v sindikalne organizacije, bodo izdatno okrepili vrste naših sindikalnih funkcionarjev. Znanje, ki so si ga prisvojili v tečaju, pomeni veliko pomoč delovnemu ljudstvu pri ureditvi petletke.

Nov udarnik v kurilnici Ljubljana-Siška

Člani sindikalne podružnice ZZPD-NJ v kurilniški delavnici Ljubljana-Siška so zborovali. Množičnega sestanka so se udeležili vsi delavci in nameščenci. Na tem zborovanju je referent za iznajbo, tov. Mandelj, na predlog podružnice in v imenu uprave proglasil za udarnika tov. Kavelarja Franca ter mu izročil udarniško izkaznico. Proglasitev so tovariši s ploskanjem navdušeno odobraval. Za podružnico je novemu udarniku čestital tov. predsednik, za upravo delavnice pa tov. Mandelj.

Tovariš Kavelar je bil proglašen za udarnika, ker je stare škarje na ročni pogon preuredil v ekscentrično stiskalno na tramsijski pogon. Ta priprava se rabi za izdelovanje bakrenih gosil z azbestnim vložkom in železnih odločkov za vijake. Oba ta proizvoda so delavci doslej izdelovali na roko. S predelavo starih škarij so se zmanjšali odpadki pri izdelavi gosil za 15%, pri izdelavi odločkov pa 80% dosedanjega delovnega časa, potrebnega za izdelovanje teh proizvodov.

Predsednik sindikalne podružnice je nato pozval navzoče, naj sledijo vzgledu udarnikov ter sodelujejo še nadalje pri izboljševanju načinov dela in delovnih pogojev.

Koliko in kakšnih surovin potrebujejo naša industrijska in obrtna podjetja

Ob prehodu v načrtno gospodarstvo je bres dvoma potrebno in zelo važno, da dobimo točni pregled in celotni vpogled, koliko in katerih surovin ter pomožnih obratnih sredstev rabijo naša industrijska in obrtna podjetja. Urediti in vpeljati moramo pravilne in realne materialne bilance. Za vsako produkcijo je potrebna ta ali ona surovina. Vedeti moramo, kaj, koliko in kakšno surovino rabijo naša industrijska in obrtna podjetja in v katerem času.

Evidentirati potrebe po surovinah ni mala stvar, čeprav je le drobce celotnega dela, ki ga je potrebno opraviti, da bi naše gospodarstvo bilo vodeno načrtno. In vendar je doslej delo, da bi se ustvarila evidenca teh potreb, bilo kar dobro opravljeno.

Vsako podjetje ima svoj načrt produkcije za leto 1947., ki ga je moralo predložiti svoji nadrejeni instanci. Nekatera podjetja so dobila svoje produkcijske načrte že potrjena in vrnjena. Pri sestavljanju produkcijskih načrtov so podjetja morala upoštevati zmogljivost svojih naprav in stvarne možnosti za nabavo surovin za predvideno produkcijo. Ti momenti so bili odločilni za javljanje stvarnih potreb. Vsako oddaljevanje od stvarnosti bi moglo le otežiti izvedbo celotnega načrta. Nestvarni podatki in zanemarjanje prijav glede potreb surovin bi se masčevalo že v letošnjem letu in tudi še v prihodnjih letih, ker bi motilo sestavo načrtov za nadaljnja leta in onemogočalo pravilno zasiguranje surovin, iz domače produkcije in pravilno uvozno politiko. To je bilo treba na široko pojasnjevati vodstvom industrijskih in obrtnih podjetij. Bilo je isto neosnovano in v jedru zgrešeno mnenje nekaterih vodstev podjetij, češ, kaj bi javili potrebe, ko pa jim, češ, kaj bi jim dali dovolj. Res so nastopale od časa do časa težave v preskrbi podjetij s potrebnimi surovinami. Toda vzroki tem težavam so bili prav v anarhičnem prejšnjem ustroju našega gospodarstva, ki je najbolj viden v tem, da so prejšnji kapitalisti gradili tovarne, za katerih produkcijo nismo imeli surovin doma, ali jih nismo imeli v zadostni meri, da smo nekatero surovino izvažali v neopredeljenem stanju, namesto da bi jih predelovali doma, pa tudi prometne težave, ko so bile po končani vojni razrušene železniške proge, ko so se naše ceste nahajale v obupnem stanju, zreduciran vojni park, vse to je oviralo, da ni bilo mogoče surovin podpreti pravočasno preskrbeti. Pri sestavljanju produkcijskega načrta je nekatera podjetja motila takratno trenutno stanje, ko se ni bila povsem vskladena produkcija in uvoz nujno potrebnih surovin iz inozemstva. Toda uspelo je vodstvu podjetij poučiti, da bo mogoče urediti in vskladiti domačo produkcijo ter pravilno preskrbeti domačih in uvoženih surovin za prihodnja leta le na ta način, da bodo podjetja sestavila pravilne podatke o potrebah, neglede na to, ali je podjetje do takrat dobivalo zahtovani material ali ne. Tako se bile že deloma v lanskem letu, deloma pa v prvih mesecih letošnjega leta ustvarjene osnove za nadaljni smiselni in načrtni razvoj naše produkcije in industrializacije. Vse te osnove so zgrajene na

stvarnih materialnih bilancah vse naše industrije in obrti, kakor so jih sestavila in predložila vodstva industrijskih in obrtnih podjetij.

Potrebe po surovinah industrijskih podjetij in produkcijske obrti je zbiralo in evidentiralo Ministrstvo za industrijo in rudarstvo LRS. Vse ostale ustanove, ki spadajo pod pristojnost in resor kmetijskega, gozdarskega, gradbenega, zdravstvenega in prosvetnega ministrstva pa bodo svoje potrebe krile večinoma iz splošne potrošnje, to je potom ministrstva trgovine in preskrbe.

Javljanje potreb po surovinah je urejeno tako, da obrt in industrija lokalnega pomena javljata svoje potrebe po kraju in to na predpisanih formularjih za vsako četrtletje posebej, označujoč pri tem tudi letne potrebe oz. potrebe do konca leta. Okrajši pa javljajo te potrebe nabavnemu odseku pri Ministrstvu za industrijo in rudarstvo, ki zbere potrebe vseh okrajev in republiških glavnih direktorij in jih oddaja pristojnemu oddelku pri Zveznem ministrstvu za industrijo. Tu se zbirajo potrebe vseh republik in poleg tega potrebe podjetij, ki spadajo pod zvezne glavne direktorije.

Tako je opravljeno veliko in važno delo, ki bo omogočilo, da bomo mogli

v našem gospodarstvu načrtovati delavnost naših industrijskih in obrtnih podjetij. Ugotovljeno je, koliko potrebnih surovin imamo doma, koliko teh surovin bo treba za trenutne in bodoče potrebe preskrbeti, ugotovljeno je nadalje, katerih surovin nimamo doma in za katere se bomo morali pobrigati predvsem v naših prijateljskih državah in v ostalem inozemstvu. Naše oblasti bodo storile vse, da bo naša industrijska in obrtna proizvodnja s surovinami zadostno preskrbljena, tako da bodo naše ljudske množice oskrbovane z najpotrebnejšimi izdelki in proizvodi. Industrija in obrt bo življenjsko raven naših ljudskih množic dvignila na najvišjo stopnjo, ki jo je ob danih prilikah mogoče doseči. Za viške industrijske in obrtne produkcije pa bodo naše oblasti našle interese preko meja naše domovine. Izvoz viškov domače produkcije nam bo omogočil dobiti v zameno iz inozemskih držav one industrijske proizvode, ki jih zaenkrat še ne izdelujemo doma, surovine, ki nam v naši državi niso dosegljive, ali pa devize, s katerimi bomo mogli vse to nabaviti v drugih inozemskih državah, ki stavišajo za nabavo vsega tega najugodnejše pogoje.

O vzgoji strokovnih kadrov pri DES-u

Delavci in nameščenci Državnih elektrarn Slovenije se danes prav tako kot vsi ostali zavedajo vloge, ki jo ima elektrifikacija in z njo industrializacija naše države. V zvezi s to nalogo naše prve petletke pa se še prav posebno zavedajo svojih dolžnosti, ki jih imajo do vsega delovnega ljudstva Jugoslavije v izpolnjevanju peletnega elektrifikacijskega načrta. Prav na torišču vzgoje strokovnih kadrov elektrostroke pa se kaže, kako in skaksnimi perspektivami delamo.

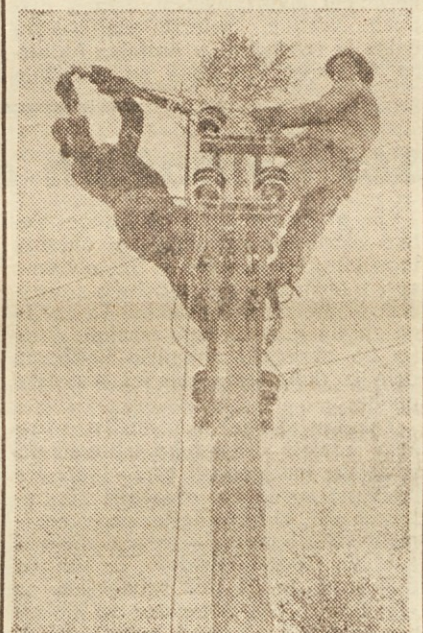
Državne elektrarne Slovenije so eno največjih podjetij v Sloveniji, toda zanj je značilno, da ob enem tudi obsega vso Slovenijo, da naše delo ni kolektivno, na enem mestu kakor je n. pr. v tovarnah. Radi tega so naši delavci na terenu večinoma odvisni izključno od svojega znanja in morajo biti radi tega še posebno visoko kvalificirani za svojo odgovorno službo.

Ta posebnost našega dela pa se kaj jasno odraža v mišljenju naših delavcev v odnosu, ki ga imajo na podlagi tega do svoje strokovne vzgoje. Vsi naši učenci kakor tudi polkvalificirani, kvalificirani in v majhni meri tudi nekvalificirani delavci težijo za svojim strokovnim izobraževanjem in ob tej priliki moramo podčrtati samoiniciativnost, ki so jo pokazali tako posamezni delavci, kakor sindikalne podružnice in obrtna vodstva v tem, da zadostijo svojim težnjam po izobrazbi.

Tako se skoraj po vseh naših 21 obratih izobražujejo terenskim prilikam primerno predvsem naši učenci in polkvalificirani delavci s tečaji, v

strokovnih krožkih, s predavanji, z dopisno šolo itd. poleg splošnega pouka, ki ga dobivajo v obrtno nadaljevalnih šolah. Poleg tega pa se po večjih obratih vrše tudi tečaji iz knjigovodstva in strojepisa.

Tečaji in strokovni pouk se vršijo večinoma v zimskem času, ko na te-

Naše električno omrežje se izboljšuje in širi. — Delavci DES-a v Mariboru pri delu.

renu ni mogoče toliko delati kot v letnem času. Tako je še danes v teku sledeči strokovni pouk: 1 šestdesetinski neprekinjen tečaj z završnim pomočniškimi izpiti, 15 prekinjenih tečajev po obratovodstvih s povprečno 4 ure strokovnega pouka tedensko za vsak tečaj, 2 knjigovodska tečaja in 1 strojepisni tečaj. Število tedenskih ur za vse te tečaje znaša od 95 do 110 ur tedensko.

Srednja vrednost predanih predmetov je naslednja:

	tedensko
matematika in geometrija z risanjem	32
mehanska tehnologija, strojeslovje	22
prakt. in teoretične elektro tehnika	26
tarife, električne meritve itd.	6
socialne vede	8
higijena	4
slovenščina	4
ruščina	2
računovodstvo	7
strojepisje	2

Potom dopisne šole stavijo delavci vprašanja iz stroke, ki jih sami ne znajo rešiti, vsak mesec enkrat pa v obliki vespisa izidejo odgovori na vsa taka vprašanja, s katerimi se tako lahko seznanijo tudi tisti, ki jih niso zastavili. V obratih, kjer terenske prilike ne dopuščajo pohaianja tečajev in krožkov, je to zelo praktičen in cenen način izobraževanja, poleg tega pa so vanj lahko vključeni vsi.

Bežen pregled udeležencev tečajev in strokovnih krožkov ter predavanj nam pokaže naslednjo sliko: v omenjeni strokovni pouk je vključenih 90 odstotkov vseh naših učencev, 35% vseh naših polkvalificiranih delavcev, 10% vseh naših kvalificiranih delavcev, 5% vseh naših nekvalificiranih delavcev, 2% vseh naših nameščen-

Pogled po domovini

LJUBLJANA — Načrtni odbor odbil predlog proračuna LRS. Odbor za gospodarski načrt in finance je soglasno sprejel predložene zakonske osnutke finančnega zakona za proračunsko leto 1947.

BEOGRAD — Maršal Tito sprejel zastopnike jugosl. evangelijske cerkve. Maršala Tita so obiskali zastopniki jugoslovanske reformatorske cerkve in to škofa Agostia Saudora in namostnika škofa Tota Lajosa in dr. Jožo Lajosa.

Obsodba nemških vojnih zločincev. Senat vojaškega sodišča je obsodil skupino nemških vojnih zločincev in sicer: Oberkampfa Karla — zloglasnega komandanta divizije »Prinz Eugen« in še dva druga zločince na smrt z oboženjem, 4 zločince na smrt z ustrelitvijo, ostale pa na zaporno kazen. Prezidijski FLRJ je odbil prošnje za pomilostitev.

METKOVIČ — Razširitev tovarne konzerv. V Opuzenu, okraj Metković konzervirajo paradižnike v tamošnji tovarni. Obrat bodo povečali in je za to odobren kredit 5 milijonov din.

BOR — Šola in stanovanjska kolonija. Ob priliki obiska borskih rudnikov je minister za rudarstvo zvezne vlade Bane Andrejev izjavil, da bodo v kratkem začeli graditi številna stanovanja in šolska poslopja.

TITOVRAD — Prve delovne zadruge. Letos marca so začeli v številnih okrajih Črne gore ustanovljati prve kmetke delovne zadruge. Ena izmed največjih zadrug je ustanovljena v borskem okraju, kjer so združili 17 gospodarstev. Ministrstvo za kmetijstvo podpira to gibanje in z drugim dodeljuje plemensko živino in druga sredstva.

KARLOVAC — Nov most čez Kolpo. V Karlovcu grade 100 m dolg železen most. Celotna konstrukcija tehtla 360 ton.

ZAGREB — Obnova ceste Zagreb—Ptuj. Lani so začeli delati na odseku Susedgrad—Zaprešić. Zgradili so 1400 m ceste; letos nadaljujejo začeta dela.

Kratke vesti iz naših podružnic

Članstvo podružnice št. 4 zveze delavcev in nameščencev krajevnih obrti in industrije je darovalo vsak po eno dnevničko, kar znaša skupno 2422 din, za pomoč graditeljem mladinske proge Šamac—Sarajevo.

Železničarji vlakovodskega tečaja na postaji Maribor so po položnih izpiti ter ob zaključku tečaja zbrali za gradnjo proge Šamac—Sarajevo lep znesek din 1900.—. Tak primer je vreden posnemanja.

Z drugimi besedami povedano se naših tečajev in strokovnega pouka udeležuje 1/3 vseh delavcev.

Uspeh našega strokovnega pouka, ki se preveri z izpiti ali samo z izpraševanjem čez predelano snov med samim tečajem je danes sledeč: od skupnega števila udeležencev je 4% odličnih, 12% prav dobrih, 61% dobrih, 18% zadostnih 5% slabih.

Taka je bilanca našega strokovnega pouka, pri čemer moramo ugotoviti, da je začetek povsem zadovoljiv, enako pa moramo ugotoviti tudi razne pomanjklivosti pri naši strokovni vzgoji in to predvsem pomanjkljivost izobraževanja v gospodarskih vprašanjih, s katerimi se mora danes spoznati vsak državljan FLRJ, če hoče svojemu delu dati pravo vsebino in perspektivo razvoja v svoji stroki.

Veliko pionirsko delo na področju vzgoje elektrotehniških strokovnih kadrov je napravila mariborska sindikalna podružnica DES, ki je, zavedajoč se svojih nalog, izdala v jeseni 1946 obširna skripta iz vseh predmetov, ki pridejo v poštev za dobrega elektroinštalaterja, s precizno izdelanimi risbami, ki nazorno tolmačijo tekst. Teh skript se poslužujejo tako učenci kakor vsi ostali delavci bodisi v individualnem študiju ali v tečajih in krožkih.

Pomembno delo v vzgoji naših kadrov pa so in bodo še napravile velike elektrifikacijske delovne akcije kot n. pr. elektrifikacija Blok, kjer delajo predvsem učenci iz vseh naših obratov, se medsebojno spoznavajo, spoznavajo nove metode dela, svoje nedostatke in načine, kako jih popraviti, kako izboljšati svojo produktivnost.

Dosedanji uspeh, dosedanja nedostatk in naši strokovni vzgoji nam kažejo smer našega bodočega dela, naši delavci, ki si žele izobrazbe, pa nam morajo biti poroki novi vzpodbud in napredka v vzgoji strokovnih kadrov, ki so prepotrebni za izvedbo naših gospodarskih načrtov tako za Državne elektrarne Slovenije kot za splošni elektrifikacijski načrt Jugoslavije. Zadoštili tem splošnim potrebam pa je in bo naša glavna naloga.

S to perspektivo delamo in si utrujamo svojo politično zavest, da od skupnosti prejemamo in skupnosti dajemo.

Kdo naj dopisuje v glasilo, kakršno je »Delavska enotnost«

Pred menoj je značilen dopis, ki smo ga nedavno prejeli. Takole se glasi: »Dopis, na podlagi katerega prosite našo podružnico za podrobnejše podatke, ni pisal dopisnik naše podružnice. Zato dopisa ne objavite ter nam vedno vrnite vse dopise, ki bi jih iz naše podružnice pisal kakšen drug tovariš in ne naš stalni dopisnik, tov. N. N.«

To ni osamljen primer. Pri vprašanju, kdo naj prav za prav dopisuje v list, kakršna je »Delavska enotnost«, je na terenu še nešteto zmotnih mnenj, ki so kriva, da dopisništvo ne more zadobiti pravega razuma. Število upravnih odborov sindikalnih podružnic, ki menijo, da je dopisovanje izključno le naloga stalnega dopisnika, nikakor ni majhno. Večina sindikalnih funkcionarjev po takih podružnicah je prepričanih, da je napačno in nepravilno, če pošlje dopis kak drug tovariš in ne prav tisti, ki je za to nalogo zadolžen. Samo po sebi je umevno, da mislijo tako tudi člani sindikalnih podružnic.

Vsekakor nemojemo in tudi pravilno bi ne bilo, če bi hoteli zmanjšati ali celo ovreči pomen nalog, ki jih imajo stalni dopisniki po podružnicah. Stalni dopisnik, to je tovariš, ki je prevzel skrb in nalogo, da bo dopisoval svojemu glasilu o vseh najvažnejših dogodkih in problemih svoje podružnice. Na stalnega dopisnika se obrača tudi naše uredništvo kadar potrebuje kakršne koli podatke iz dotične podružnice. S tem pa seveda ni rečeno, da naj bo on tudi edini, ki lahko dopisuje.

Z besedami: »to je stvar dopisnika«, grede številni člani sindikatov mimo napak in pohvale vrednih dogodkov v svojih podjetjih in na terenu v domačem kraju. Pri tem izgovoru ne pomišljajo, koliko je stvari, ki jih en sam človek le težko opazi ter se ne zavedajo, da je danes kontrola dela in signalizacija napak stvar vseh tistih, ki se bore in delajo, da bi uspešno izvršili načrte prve petletke. Torej je dopisovanje o delu in problemih stvar vsega delovnega ljudstva, stvar vsakega zavednega državljana.

Druga napaka, ki se še bolj često pojavlja, pa je mišljenje, da lahko pišejo v list le šolani ljudje in da delavci ne more kaj dobrega napisati. Spominjam se razgovora z nekim udarnikom v Zagorju. Pogovorila sva se bila o njegovem udarniškem načinu dela, nato pa je tovariš omenil predlog, ki bi pospešil izmenjavo novih načinov dela med obrati in podjetji. Predlog je bil stvaren in tudi izvedljiv, pa sem ga vprašala, čemu ni o tej stvari napisal že kratek dopis v naš list. Njegov odgovor je bil podoben številnim odgovorom, ki sem jih bila že mnogokrat poprej dobila na slična vprašanja v razgovoru z delavci. — »Ne, ne, ta stvar ni zame! Rad delam in veliko naredim, pišejo pa naj drugi!«

In skoraj vsakdanje je tako ponavljanje idej preteklosti, s katerimi je treba temeljito obračunati. Nekoč so razni vlastodržci v resnici stremeli za tem, da dopovede in prepričajo vsakogar, da je delo opravilo enih, znanost, kultura in pisanje pa monopol drugih. A zdi se nam, da je v resnici že skrajšen čas, da s takim mišljenjem že enkrat dokončno in temeljito prenehamo. Ko se bo vsedel k pisanju delavec, ki vestno in dobro opravi svoje delo ter bo s preprostimi besedami obrazložil misel, dogodek in problem, ki se mu je zdel tako važen, da je vzel v svoje roke pero, bo v dopisih mnogo manj fraziranja o kulturi in delu v proizvodnji.

Vsak začetek je težak! A štiriletna borba, ki je iz marsikaterega preprostejšega delavca ali kmeta napravila dolžnega oficirja JA ter rezultati na polju obnove in izgradnje, ki so v mnogih primerih plod prizadevanja naših udarnikov, so dokazali, da se prve težave lahko prebrodijo, če sta zavednost in volja res trdni.

Tudi z dopisništvom je tako. Razumljivo je, da se marsikateremu delavcu, ki ustvarja naravnost čudesa pri svojem stroju, zdi dopisovanje neprijetno in sila težko opravilo. Toda polagoma se bo takega mišljenja otresel. Stavki bodo morda sprva okorni, toda preprosti in razumljivi ter bodo brez fraz in tisočkrat ponavljanih modrovanj povedali več, kakor marsikak spretno napisan dopis, ki razen nekaj lepih stikov ne pove dosti ali pa sploh ne vsebuje nikakršne stvarnosti.

Vsa prizadevanja kulturno-prosvetnih odsekov imajo skupen cilj: dati delavskemu razredu izobrazbo, ki jo ta najnaprednejši razred potrebuje in zasluži. Osvoboditi si znanje — to mora doseči delavski razred, ki se je dolgo vrsto let boril za to pravico. Korak k temu je tudi to, da delavci z vso odločenostjo pristopijo k dopisovanju. Vsi stari izgovori so tudi samo še izraz onortunničnega odstopanja in omahljivosti!

Na Koroškem, tam so naše meje!

Na Koroškem, tam je naša kri!

Vsem ki se nameravajo v jeseni vpisati v delovodsko šolo

Potrebno znanje za izvrševanje delovskih poslov si pridobite prvenstveno v dvehletnih delovodskih šolah pri Drž. tehniški srednji šoli v Ljubljani. Delovodske šole se delijo po strokah: v strojno mojstrski, elektroinstalaterski, mizarški in strgarski mojstrski oddelki ter v nadzorniško rudarsko in fužinarsko šolo.

Da bi v delovodskih šolah dosegli čim boljše uspehe, je potrebno, da si že pred vstopom v šolo osvežite in izpopolnite znanje iz računstva in drugih splošnih predmetov, tako da pouk pričetkom leta lahko takoj zajame prave strokovne predmete. V dosego tega cilja priredi Drž. tehniška srednja šola v Ljubljani pripravljalne tečaje za delovodske šole, ki se pričnejo 5. maja in trajajo osem tednov. V tečajih, ki so celodnevni, se poučuje računstvo, slovenščina, zemljepis in zgodovina, socialne vede in tehniško risanje. Predavanja se vršijo dopoldne, popoldnevi pa so rezervirani za skupni študij in vaje iz teh predmetov. Vaje so pod nadzorstvom predavateljev. Pogoji za sprejem in pripravljalni tečaj je pri kovinarjih, elektrotehnikih in mizarjih pomočniški izpit iz ustrezajoč stroke, pri rudarjih oz. fužinarjih pa najmanj dveletna zaposlitev kot učni kopač oz. ustrezajoča zaposlitev v fužinarstvu.

Pripravljalni tečaj je sestavljen del delovodske šole. Kdor tečaja ne bo obiskoval in z uspehom dovršil, se ne bo mogel vpisati v delovodsko šolo.

Reflektanti naj pošljejo kratke pisane prijave na naslov Drž. tehniške

srednje šole v Ljubljani najkasneje do 30. aprila t. l. Tej prijavi je treba priložiti sledeče dokumente:

1. rojstni list,
2. potrdilo o volilni pravici,
3. zadnje šolsko izpričevalo,
4. pomočniško izpričevalo (pri rudarjih in fužinarjih izkaz o strokovni zaposlitvi),
5. karakteristiko sindikata,
6. karakteristiko politične oblasti,
7. zdravniško izpričevalo.

Karakteristika sindikata mora vsebovati:
a) dokazilo o moralni kvalifikaciji,
b) dokazilo o strokovni kvalifikaciji,
c) navedbo o sektorju dela, v katerem bo kandidat po dovršeni šoli zaposlen.

Sprejeti kandidatji se osebno vpišejo dne 3. maja t. l.

Za stanovanje in hrano v Ljubljani mora skrbeti vsak kandidat sam. Prošnje za podpore ali druge gmojne olajšave ne bodo vpoštrevane.

Izpričevalo završnega izpita na strojnem ter mizarškem in strgarskem mojstrskem oddelku velja kot mojstrsko izpričevalo za ustrezajočo stroko. Absolventi nadzorniške rudarske in fužinarske šole imajo pravico do izvrševanja poslov rudarskih oz. fužinarskih nadzornikov.

Najboljši absolventi delovodskih šol imajo možnost prestopa v I. letnik Drž. tehniške srednje šole v Ljubljani in odhod naprej na Tehniško visoko šolo.

Kultura in prosveta

Najstarejši rod slovenskih književnikov za progo Samac-Sarajevo

Dne 11. t. m. je priredilo Društvo slovenskih književnikov v opernem gledališču recitacijski večer v korist mladinskim delovnim brigadam. S svojimi deli so nastopili pisatelji Fran Saleški Finžgar, ki je prebral črlico »Njiva«, Alojz Kraigher odlomek iz novele »Arefacija«, Ivan Pregelj črlico »Smrt Dine Matkove«, Juš Kozak odlomek iz novele »Stari na mladinski progi«, pesnik Pavel Jolija, ki je prebral nekaj svojih pesmi in France Bevk, ki je bral »Iz partizanskih spominov«. Žal pa nista mogla zaradi bolezni nastopiti Oton Zupančič in Prežihov Voranc. Nekaj Zupančičevih pesmi je prebral Slavko Jan.

Osrednje zanimanje vsega tega večera je pritegnilo predavanje Josipa Vidmarja »Naša literatura na prelomu«. S predavanjem je temeljito in dokazno osvetlil sedanjo krizo v slovenski književnosti. Stoletja je bila naša literatura samo obrambna, profesna literatura, ki se je borila za golo eksistenco slovenskega naroda — in v tem boju je tudi beležila ogromne uspehe. Če je bila poprej slovenska literatura — literatura tlačenega, ponižanega naroda, mora postati sedaj slovenska literatura — literatura svobodnega naroda. Z okoliškov revolucije se je v zgodovini

človeškega rodu zasakal vrstni red gospodujočih razredov. Vodstvo je prevzel najnaprednejši razred, oblast je prevzelo ljudstvo. Tri tisoč let se je pa napredna borila proti oblasti vse od Sofokla do Gorkoga. Zdaj pa ta literatura ne stoji več v borbi proti oblasti — ampak jo manifestira.

Tudi slovenski človek je v narodno osvobodilni borbi izvršil prerod — k čemur ga je naša literatura skozi stoletja pripravljala. Ta prelom v slovenskem javnem življenju pa je tako silen, da ga naša literatura ni mogla dohiti. To po je slovenski književnik v polju našega osvobodilnega človeka ostal zadaj.

Pred literaturo so zato še težke naloge, ker bo morala slovenska beseda najti pravega izraza in prave oblike za pravilno oblikovanje novega ustvarjalnega slovenskega človeka. Za literaturo pa so seveda s tem prelomom, s tem prerodom nastale neizmerne možnosti razvoja in napredka.

Tako so s tem nastopom naši najstarejši književniki pokazali svojo veliko ljubezen do naše ustvarjajoče delovne mladine in do vseh velikih stvari, ki jih naš osvobodjeni človek s tolikšno ljubeznijo ustvarja za blagor domovine.

Umetnost v ključavničarski delavnici

Industrijska kovinarska šola Jeseniških železaren uporablja nad 250 vajencev v 17 različnih poklicih za bodoče naloge tega doraščajočega strokovnega kadra. Med njimi živi mlad vajenec Dolinšek Ivan, ki se uči ključavničarstva, toda njegov naravni talent za oblikovanje nainzričnejših motivov v pločevino ga neprestano zapelje k temu izrazito umetniškemu udeleževanju. Razumljivo je,

Ignac Dolinšek: Spominska plošča v spomin v letih 1941—1945 padlim tovarišem, učenec industrijske kovinske šole na Jesenicah

Ignac Dolinšek: Plavzarji

da je nedopustna škoda za vso našo skupnost, če pustimo Dolinška, ki je tako naravno obdarjen za umetniško izražanje v kovinski plastiki pri ključavničarstvu, ko bi sicer v zavodu, kjer se posebno goji taka panoga umetnosti, prav gotovo iz nadarjenega dilenta postal ploden umetnik. Ta nadarjeni vajenec, ki se danes šestkrat muči brezuspešno nad svojimi napakami kot medaljer-samouk, katerih pa mu tamkaj ne more nihče popravljati, mora dobiti prave učitelje in kritike, ki ga bodo pravilno usmerjali v umetniško dejavnost. S svojimi deli je do sedaj okrasil že nekatere spominske plošče. To po priobčujemo dve njegovi reliefni ploščici, zmodelirani v hladno pločevino.

Nekaj novih knjig

V založbi Slovenskega knjižnega zavoda so izšle knjige »Mavrica« od Wande Wasilowske, »Na sovjetskem severu« od H. P. Smolke in Izbrane pesmi Simona Gregorčiča.

»Mavrica« je povest, po kateri je posnet tudi film, ki smo ga gledali tudi v slovenskih kinematografih. Povest, ki je izšla najprej v Moskvi, je dosegla široko popularnost in sodi med najbolj čitane knjige iz območja pripovedne literature o drugi imperialistični vojni. Wasilowska pripoveduje v »Mavrici« o trpljenju in junštem odporu ukrajinske vasi pod nemško okupacijo. Nesrečna ukrajinska vas je kmalu doživela svoje znamenito vstajanje; sovjetske čete so poglale okupatorja iz tega kraja in prinesle težko preizkušenemu prebivalstvu svobodo, kruh in človeško dostojanstvo. V tem okviru se razpletajo nenavadno mikavne zgodbe, med katerimi je vse polno značilnih oseb in pretresljivih usod. Opozorjamo samo na junško zadranje in grozovito smrt partizanke Olene. Knjiga izpričuje, kako je ljudstvo v Ukrajini povezano s sovjetskim režimom in koliko čudovite odpornosti in požrtvovalnosti je pokazalo v nedavni vojni. Knjigo sta prevedla Vera Brnčič in Mile Klopčič, opremil pa jo je Ivan Romih. Stane broširana 45 din, vezana pa 65 din.

Knjiga »Na sovjetskem severu« je bila spisana pred desetimi leti, vendar ni mogla iziti nikjer izven Anglije razen na Čehoslovaškem, ker so antisovjetski reakcionarni krogi videli v tem objektivnem pričevanju o kulturnem delu Sovjeta v Arktiki nevšečen pojav in so se balo učinka te knjige. Smolka je meščanski publicist, toda to, kar je videl in doživel, pripoveduje odkritosrčno in inteligentno. Njegova knjiga ni bila namenjena propagandi, marveč služi zgolj informaciji in prav zaradi tega je tem pomembnejša med spisi, ki obravnavajo sovjetski sistem. Smolka kaže ta sistem pri njegovem ogromnem načrtno urejenem civilizacijskem delu v divjinah Arktike, katerih prebivalstvo dviga iz zaostalosti v dostojno kulturno življenje, pokrajine pa vključuje

v veliki gospodarski napredek, ki je tako značilen za vso veliko sovjetsko državo. Smolkova reportaža je spisana zelo živo in nazorno ter tudi po desetih letih ni izgubila niti malo svoje dokumentarne vrednosti. Pisatelj je napisal za slovensko izdajo poseben predgovor in ga posvetil mladini, ki je lani delala na progi Brčko-Banovići. Broširana stane 46 din, vezana pa 62 din.

Izdajo izbranih pesmi Simona Gregorčiča je uredil dr. Mirko Rupel in jo opremil tudi z daljšim uvodom, v katerem karakterizira Gregorčiča in njegovo dobo ter prikazuje pesnikov razvoj in njegov pomen za slovensko poezijo. Ob koncu so opombe večji del bibliografskega značaja, ponekod so navedeni tudi podatki za lažje razumevanje nastanka in ozadja kakšne priložnostne pesmi. Pesmi so urejene po motivničnih skupinah in prinašajo zares najboljše in najznačilnejše pesmi iz Gregorčičevega celotnega dela. Tako nova izdaja Gregorčiča, ki jo je opremil slikar Riko Debenjak, ustreza ne samo interesu širjenja Gregorčičeve, še vedno tako priljubljene poezije, marveč tudi s svojim uvodom in opombami tudi gradivo za globlje zainteresiranega prijatelja pesmi »goriškega slavčaka«. Knjiga obsega 384 strani in stane v platno vezana 76 din.

Bosanski kmet — glavni junak sovjetske drame

Državno gledališče Stanislavski v Moskvi je uprizorilo novo dramsko delo o slavni in junški borbi jugoslovanskih partizanov pod naslovom »Novi vrh«. Delo je napisal dramski pisatelj Mdivani. Premijera je doživela izredno pohvalno kritiko kot književno in kot scensko delo.

V »Novem vrhu« je z globoko realistično prikazano herojsko življenje jugoslovanskih rodoljubov in njihova borba proti nemškim in izdajniškim tolpom. Glavni junak te drame je bosanski kmet Slavko Babrč, ki je postal narodni heroj naše narodno-osvobodilne borbe. V eni od scen tega dela nastopa tudi maršal Tito.

Sto najboljših sovjetskih knjig

Ob prilika presla 30 letnice Velike oktobrske revolucije v oktobru tega leta, bodo izdali v SZ jubilarno serijo najboljših del sodobnih sovjetskih pisateljev in pesnikov. Ta knjižna zbirka je že pričela izhajati. Zbirka bo obsegala najboljša književna dela iz dobe tridesetih let sovjetske epohe.

Založba »Sovjetski pisatelji« je pričela izdajati »Biblioteko izbranih del sovjetske književnosti 1917—1947«. Ta jubilarna serija bo obsegala sto izbranih del, ki bodo izšla vsa v enotni knjižni opremi — vsako delo v nakladi 100.000 izvodov. Te dni bo dolaskano že 25 del. Med njimi so »Življenje Klima Samgina« od Maksima Gorkoga, »Železni potok« od A. Serafimoviča, »Kako se je kalilo jeklo« od N. Ostrovskega, »Tihi Don« od N. Solohofa, »Mlada garda« od A. Fadejeva, »Cement« od F. Gladkova, »Malahitna škrinjica« od P. Bažova »Vzgojni ep« od A. Kakar-

cuka, izbrana dela V. Vasiljevske, A. Gajdarova, B. Gorbajeva, B. Katajeva in pesniške zbirke N. Isakovskega, A. Surkova in A. Tvardovskega.

Ostalih 75 knjig bo izšlo tekom tega leta. Med temi knjigami bodo izbrani spisi Leonova, Ivanova, Soboleva, Kasilja, Lavrenjeva, Panstovskega, Prišvine, roman »Osamljenost« od Virla, »Stefan Koljugin« od Grosmana, »Dva kapitana« od Kaverina, »Dnevi in noči« od Simonova, »Čušima« od Novikova-Priboja, »Padec Pariza« od Erenburga, izbrane pesmi Analofskega, Aligera, Asejeva, Bogrickega, Nibera, Maršaka, Mihalkova, Prokofjeva, Tihonova, Ščipačeva in Lebedeva.

Vse te knjige bodo izšle v skupni nakladi 10 milijonov izvodov. Jubilarna zbirka sovjetske književnosti je najlepši dar sovjetskih književnikov svojemu narodu in kulturi vsega sveta.

Kulturno umetniško delo delavcev in nameščencev v Sarajevu

Sarajevo dobiva vsak dan bolj svojo izrazito kulturno fizionomijo. Po osvoboditvi so se pričele hitro organizirati razne kulturno-prosvetne in umetniške ustanove. Danes deluje v Sarajevu že osem delavskih kulturno-umetniških društev. Najstarejše društvo med njimi je vsekakor delavsko kulturno umetniško društvo »Proleter«, ki je bilo osnovano leta '907, takoj v začetku organiziranja delavskega gibanja v Bosni. Poleg »Proletera« deluje kulturno umetniško društvo delavcev in nameščencev zdravstveno-socialnih ustanov »Mladen Stojanović«, ki je bilo osnovano po osvoboditvi. To društvo goji tudi vokalno muziko.

V Sarajevu deluje tudi kulturno-umetniško društvo železničarjev, PTT nameščencev, zadrudnih, trgovskih in finančnih nameščencev, grafičnih in monopolnih delavcev ter delavcev vojnno-tehničnega zavoda »Tito«. Vsa ta društva imajo svoje dilefantske grupe, pevske zборе, folklorne grupe in glasbene sekcije. V pevskih zbori je vsega 616 pevcev, glasbene sekcije imajo 113 muzičarjev, dramske skupine 268 oseb, folklorne grupe 161 oseb.

Najboljše uspehe je do sedaj dosegel »Proleter«, ki bo letos praznoval 40 letnico svojega obstoja.

Pred turnejo pevskega zbora pri KSS-u Ljubljana

Pri KSS-u v Ljubljani je bil lansko jesen ustanovljen moški pevski zbor, ki ga vodi dirigent tov. France Marolt. Zbor, ki šteje nad 70 pevcev, je med moškimi pevskimi zbori v Sloveniji številčno najmočnejši. Bil je ustanovljen s tem namenom, da zbere vse dobre pevce, ki so bili raztreseni po Ljubljani, in prične z resnim študijem pevske glasbene kulture.

Zbor je naštelural svoj koncertni program in se nahaja neposredno pred svojo koncertno turnejo. Na sporedu ima 18 pesmi. Med njimi je šest naših najlepših partizanskih pesmi: Tovariši Tito, Hej, brigade, Komandant Stane, Hej, tovariši, Bilečanka in Puntarska. Ostali del sporeda pa izpolnjuje rodna pesem v priredbi Franceta Marolta (8 pesmi), Pavle Kornjake (1 pesem), Oskarja Deva (1 pesem) in Matije Tomca (2 pesmi). Od teh je sedem alpskih: koroških (5) in gorenjskih (2), dve belokranjski, po ena dolenjska, štajerska in primorska.

S tem sporedom bo zbor v aprilu in maju obiskal vse večje kraje v Sloveniji, sedeže KSS-ov. Koncerti so namenjeni predvsem članom sindikata, zbor je kvaliteten, s svojim izvajanjem nam bo dal pobudo za vztrajno delo, predvsem pa pokazal bogato vsebino naše pevske kulture.

n. e.

Mladinska proga Samac — Sarajevo, pot do naših rudnih zakladov!

Opazil sem pa, da je začel Grigorij Jakovljevič nekako čedalje bolj pogosto posedati ob zemljevidu. Prišel je v zemljevid, si nataknil na nos nar. nika, razgrnil na mizi specialko in sedel pri njej molče ter zvil cigareto za cigareto. Tudi Rudnov je čedalje pogostje prisel na njemu. Prižgal je cigareto in dolgo stal ter tudi škilil na zemljevid.

In na mizi že ni več samo zemljevid putivljanskega rajona, temveč tudi zemljevidi rajonov, ki mejijo nanj s severa in ki jih doslej še ni nihče razgrnil. Od spadžčanskega gozda drsi pogled Grigorija Jakovljeviča počasi navzgor — za Klevni, za Češnjeve gore, h gozdom Marica, Koubeljščina Dovžik in še više — za Gluhov, k hinijskemu gozdu. Tudi Rudnov škilja tja. Pa tudi mene samega začneja pritegovati k zemljevidu. Tudi jaz vstanem, si nadenem naočnike, pogledujem Grigoriju Jakovljeviču preko ramen in tudi moj pogled drsi nehoti od Spadžčine na sever, tja, kjer je na zemljevidu največ zelenih lis in kjer se te lise zlivajo v eno samo zeleno polje: k južni coni brjanskih gozdov.

Negleda na vse naše uspehe nam je bilo treba sedaj, ko se je bližala zima, misliti o tem, koliko težavne nam bo živeti v spadžčanskem gozdu, ko ne bo mogoče samo hoditi, temveč se boš lahko celo vozil po

ločnici Žilenj, ki nas je doslej zanesljivo varovala na zahodu, ko bodo zamrznila vsa gozdna močvirja, obdajajoča naše zemljenje, ko bo odpadlo zadnje listje in se bo gozd razredčil tudi tam, kjer si lahko še dva koraka daleč od zemljenice, pa je ni si zapazil, in ko boš videl od poti do poti. Poleg tega ni bila skrivnost za nas, da prihajajo v Putivlj vsak dan novi vojaki in policaji.

Nemška komanda se je pripravljala za novo ofenzivo na spadžčanski gozd kakor za resno vojno operacijo. Prav zato je bilo treba razmišljati o ogromnih gozdovih ki so se razprostirali na sever od Gluhova, za Sevskim, Seredino-Budo, spomnili se je bilo treba sedaj, ko se je bližala gnezda, kjer sta v letih državljanske vojne zbirala proti Nemcem ukrajinske upornike Ščors in Boženko.

Toda o odhodu na sever ni za sedaj še nihče znil niti besedice. Se nadalje smo se pripravljali za preizkušnje v spadžčanskem gozdu.

Na sever

Kar čez noč je pritisnil silen mraz in na novo obetal boje, močvirje Žilenj pa je zamrznilo. Nemci so se razgibali — in to ne samo v Putivlju. Naši izvidniki, ki so hodili na semnje pod krinko navadnih kmetov, in kolhozniki, ki so tudi bili naši izvidniki, so nam začeli sporočati, kako se iz

Burinje, Konotopa, Kroleveca, Gluhova in Saligina premikajo avtomobili s sovražnikovimi oddelki v smeri proti Putivlju. Sedaj so se v tej, sedaj v drugi vasi — z juga, zahoda, severa in vzhoda od spadžčanskega gozda in čedalje bliže gozdu — pojavljale nemške čete in policija, ki so prišle iz sosednjih okrajev.

Za oktobrski praznik smo menili izvesti v neki vasi blizu spadžčanskega gozda rajonsko učiteljsko konferenco. Agitacijska skupina je pod Paninovim vodstvom že pripravljala konferenco, pripravlila je k stvari vaše učitelje, ustvarjala zveze z učitelji v oddaljenih vaseh in z mestnimi vzgojitelji, določila je že kraj in čas za sklicanje konference. To delo se nam je zdelo silno važno, toda bilo ga je treba prenehati. Položaj se je tako zaostрил, da ni moglo biti niti govora o sklicanju konference. Sovražni obroč okrog spadžčanskega gozda se je naglo sklepal. Komaj komaj je človek še mogel iz gozda. Po vaseh in pristavah, kjer smo se pred kratkim odkrito pripravljeni zborovanja in sestanke in od koder so nam kolhozniki z vozovi dovažali živila, so se spet pojavili Nemci.

Padel je sneg. Po gozdu sedaj že niti več hodil kakor jeseni, ko je dež izpiral sledi za teboj. Nemcem že ni bilo več treba iskati izdajalcev-vodnikov: od roba gozda so lahko šli po naših sledovih naravnost k posojankam oddelka.

Zaradi teh sledov, ki smo najprej nehoti obračali svojo pozornost, se nam je obljuden gozd nenadoma začel drugače. Pa tudi zares že ni bil več tiši kakor prej: kakor da so živelj poprej pod streho, sedaj pa smo se znašli pod milim nebom.

Nekateri partizani, ki so takrat, ko je pritisnil mraz, pohiteli zamenjati

s kolhozniki svoje usnjene škornje za klobučevinske, so začeli razmišljati, ali se niso morda ušli. Komandirji so pogledovali na zemljevide, borci pa — na obutev. Tako prvim kakor drugim se je rodila ista misel: naj bo kakor hoče, vse kaže, da nas čaka daljni pohod, treba bo oditi na sever.

V vsakem primeru pa nobeden od Putivljevcev ni hotel brez obupnega boja zapustiti gozdnega gnezda in svojega rajona, kjer ni zapuščal samo Rudnev, temveč tudi mnogi drugi družini in sorodnike in kjer so kolhozniki gledali na nas kot na svoje zaščitnike.

V obroču, ki se je ožil okrog spadžčanskega gozda, so štele nemške čete in policija — po dognanih naših izvidnikov — okrog tri tisoč ljudi. Takrat je štel naš oddelček tri in sedemdeset borcev, od orožja pa je imel razen pušk in avtomatskega orožja tank, dva lahka mitraljeza in bataljonski minometalec s petnajstimi minami. Ta minomet so naši topničarji imenovali »baterije«.

Taka neenakost v moči nas ni nič kaj preveč plašila. Prepričani smo bili, da bomo tudi sedaj vzdržali, da je strah Nemcev pred spadžčanskim gozdom še vedno dovolj velik in da se bodo kljub vsej svoji številni premoči vojskovali v gozdu pravilno boječe kakor poprej. Če se nam posreči vzdržati še nekaj časa, smo si mislili, pa nam bodo vrgli z letala obljubljeni radijsko postajo — saj so vendar naše koordinate znane, naše poslojanke so zaznamovane na zemljevidu — in tedaj, ko bomo ustvarili redno zvezo z »Veliko deželco«, bomo vedeli, kaj nam je storiti dalje. Najvažnejše je, da dobimo radijsko postajo. Pričakovali smo jo dan za dnem in prisluškovali

ropotu letal, ki so letela nad gozdom: ali ni morda naše, sovjetske, z rdečo zvezdo, ali ne išče morda nas, da bi nam vrglo radijsko postajo? Kje pa nas bo našlo, če bomo odšli od gozda? Zakrožilo bo nad gozdom in odletelo nazaj, saj vendar ne more iskati z višine naših sledov po gozdu! Saj smo se že tako ne gledali na vse to bali, da se ne bi pri evakuaciji Harkova naše koordinate izgubile.

Ponoči pred 1. decembrom so se pojavile nemške čete tudi na pristavah v neposredni bližini našega gozda.

Naša taktika je bila, zvabiti nasprotnika čim globlje v gozd in mu tu zadati udarce, ne da bi drobili sile oddelka. Obrambo v krogu smo zgradili okrog naših baz — zemljenic. V središču je bil tank. Ostal je namreč kar na tisti višini, kjer je običaj v zadnjem boju, ko je bil zavozil na drevo.

Po obodu se je obramba oddelka raztezala v dolžini kakih dveh kilometrov. Na nekaterih mestih, kjer je bilo mnogo globokih jarkov, ki so pomenili varno zaščito, so se borci vkopali sli in več metrov drug od drugega, tako da so bili v medsebojni zvezi le v toliko, kolikor so se videli. Večino borcev smo zbrali na nekaj najnevarnejših odsekih. Na levem boku so se razpostavile bojne skupine, ki so v celem štele tri in trideset borcev in so bile pod komando Rudneva. Nasprotno stran obrambe so zavzele — obrnjene proti Žilenji — bojne skupine, ki jim je poveljeval Bazima in so štele trideset borcev. Tam sta bila tudi Kars z minometalcem in dedek Mraz, ki se je z nekaj izvidniki vgnezdil v zasedi. Tank naj bi branil zemljenice in podpiral z ognjem vse skupine.

V dolarski deželi so nizke mezde in visoke cene

V Združenih državah Amerike, ki predstavljajo deželo velikih tovarnih in velikih kapitalistov in še večjih dobičkov — se širijo tudi čedalje večji in številnejši štrajki in brezposelnost, ki zajema vedno večje množice.

Po poročilih svetovnega demokratičnega časopisa je pred kratkim stopilo v splošno stavko 340 tisoč telefonskih nameščencev. Njim se je pridružil še preko 300 tisoč nameščencev, zaposlenih v delavnicah in tovarnah.

300 tisoč rudarjev nadaljuje s protestno stavko, ki je izbruhnila po zadnji veliki rudarski nesreči v Illinoisu. Rudnik, v katerem je zaradi nesreče našlo smrt nekaj sto rudarjev, je v rokah vlade. Kljub večkratnim opominom sindikatov vlada ni zavedla nikalnih varnostnih ukrepov, zaradi česar je odgovorna za nesrečo. Rudarji zahtevajo pregled varnostnih naprav, ki naj vsaj deloma zagotovijo varnost v rudnikih, o čemer pa vlada noče ničesar slišati.

Prav tako kakor stavke, narašča iz dneva v dan tudi brezposelnost. Samo po newyorških ulicah in predmestjih se polika brez zaslužka več kot 300 tisoč brezposelnih delavcev. V mestu in državi New York je ostalo nad 60 tisoč živih brez možnosti za življenje.

Kljub vsemu pa ameriška vlada nima namena, da bi pomagala svojim delavcem. Ispričo medtem, ko vedno bolj sprošča roke trumom in monopolom, naperja proti sindikatom razne zakonske odločbe, jih kaznuje z visokimi denarnimi globami ter krenevke sindikalni pokret za »neupravičeno priplavo« na vlado. aš s takimi postopanjem se čedalje bolj

lušči z nje njena demokratična po-barvanost, njena gesla o demokraciji pa se razblinjajo kot milni mehurčki v — lepe tola prazne fraze.

Vojni dobički ameriških imperialistov, ki pa se tudi v povojnem času ne zmanjšujejo — znašajo 50 milijard dolarjev. Položaj ameriških imperialistov, ki je bil že itak gospodujoč, se je v drugi svetovni vojni še bolj okrepil.

Občutno pa se je poslabšal življenjski položaj ameriškega ljudstva. Cene proizvodov so narasle za 55%, mezde pa so ostale predvojnne, kvečjemu so se dvignile v nekaterih panogah za 5—10%. Trstni in monopolni so poskrili blago in s tem dvignili cene, nasprotno pa je kupna moč ljudstva občutno padla. Zato se skladišča zopet polnijo z dragim blagom, ki ga ljudstvo ne more kupovati.

Vse to so resni znaki hitro nastopajoče gospodarske krize, ki bo, kakor kažejo vsi znaki, že v bližnji bodočnosti zajela Ameriko.

Ta ameriški gospodarski nered in težki življenjski položaj pa obenem tudi dviga politično zavest ameriških delavcev. Politično nezainteresiranost in nerazgledanost širokih množic, ki je značilna za ameriško ljudstvo, se umika vedno odločnejšim nastopom delavskega razreda. Ameriške demokratične sile vedno bolj spoznavajo, da vlada »dolarske politike in domske demokracije, ki tako rada pomaga dušiti narode s posojili protiljudskim režimom, nima namena, zagotoviti ameriškemu ljudstvu poštenega življenja. Zato postaja danes ameriški »raj« dežela slavn, brezposelnosti, dežela, kjer množice s praznimi žepi zro v polne, bogate izložbe.

V Grčiji ubijajo sindikalne funkcionarje

Življenje grškega delavca je skrajno bedno. Nad 50% vseh delavcev je brez posla. Sindikalne organizacije je uničila monarhohafistična vlada kmalu po volitvah v vodstvo konfederacije dela in delavskih sindikatov, ki so se vršile v februarju 1946. Na teh volitvah je v vseh krajih zmagala z ogromno večino kandidatna lista EAM-a (grški narodno-osvobodilni pokret).

Porazu fašistov na volitvah so sledili napadi na delavce in umori sindikalnih funkcionarjev. V Larisi so fašisti v enem samem mesecu umorili 21 funkcionarjev, 24 jih je bilo težko ranjenih, 28 pa odpelanih v koncentracijska taborišča.

Ker ta grozodejstva niso strla borbenosti delavcev, je prešla atenska vlada namig zapadnih »pokroviteljev«, da je treba uničiti delavske sindikate za vsako ceno. Monarhohafistični minister za delo Stratos, je zato z dekretom »reformiral in izpopolnil« konfederacijo dela »fašisti, ki so v času okupacije gonili grške delavce v nemške tovarne. Delavci so se uprli plačevanju članarine za »reformirano« konfederacijo dela, zato jim delodajalec ta prispevek enostavno odteguje. Na ta način so postali delodajalci nekakšni inkasanti v fašističnih sindikatih.

Kljub vsem poizkusom monarhohafistične vlade, da bi okrepila svoje fašistične sindikate — ki tudi od Svetovne sindikalne zveze niso priznani — je danes organiziranih v njih komaj 25% delavcev.

Za bedno stanje grških delavcev ni odgovorna samo fašistična atenska vlada, ampak tudi zapadni kapitalisti, ki nudijo tej vladi pomoč, brez katere ne bi mogla obstati. Zaradi tega je tudi povsem razumljivo, da angleški funti in sedaj še ameriški do-

lari, ki jih prejema Grčija, nikakor ne služijo grškemu delovnemu ljudstvu, temveč izključno le največjim krvovescem grškega ljudstva.

Toda grški delavci jemljejo usodo v svoje roke in vstopajo — skupno s kmeti in ljudsko inteligenco — v vrste demokratične grške armade, kjer se borijo za nacionalno in socialno osvoboditev grškega ljudstva.

Britanska okupacijska oblast v slabi luči pri nemških delavcih

Britanska gospodarska politika v zapadni Nemčiji je rodila veliko ogorčenje nemških delavcev.

V začetku tega meseca je stopilo v stavko 300 tisoč porurskih rudarjev. Zahtevali so izboljšanje prehrane.

V Düsseldorfu je demonstriralo proti nevdzdržnim prehranjevalnim razmeram več kot 100 tisoč delavcev, žena, starcev in otrok.

Razen v manjših krajih, so se vršile demonstracije tudi v Bohumu, Duisburgu, Bonnu Dorthmundu, Hamburgu in Hildenu.

Stavkali so tudi delavci Kruppovih tovarnih v Essenu.

Nemški delavci v britanski zasedbeni coni stradajo, medtem pa britanski kapitalisti zaslužujejo nemško gospodarstvo in sklepa dobičkonosne kupčije z nemškimi nacističnimi tovarnarji. Takšna je torej v praksi denacifikacija zapadnih con, o kateri toliko zvonijo zapadni kapitalisti in nemški nacistični gospodarstveniki. Kako ta praksa odneva pri nemških delavcih, pa povedo te nedavne stavke in demonstracije.

ZSSR — Ministrstvo za gozdarstvo ustanovljeno. Prezidijski Vrhovnega sovjeta je izdal ukaz o ustanovitvi ministrstva za gozdarstvo ZSSR. Za ministra pa je imenovan Herman Petrovič Molotov.

Jugoslovanska trgovinska delegacija v Moskvi. V Moskvo je prispela jugoslovanska trgovinska delegacija, v kateri so tudi predstavniki jugoslovanske industrije.

VEL. BRIT. — Delegacija Vrhovnega sovjeta v Angliji. Na vabilo angleških poslancev so obiskali poslanci Vrhovnega sovjeta Anglijo. Te dni je delegacija zaključila svoj program bivanja in priredila posebno konferenco za zastopnike domačih in tujih časopisov v Londonu. Konferenca se je udeležilo veliko število novinarjev, ki so prisrčno pozdravili delegate Vrhovnega sovjeta.

Pristaniški delavci stavkajo. V Glasgowu so odpustili 500 pristaniških delavcev. Zato je 3500 delavcev v Glasgowu stopilo v stavko in izjavilo, da bodo nehali stavitkati le, če bodo odpustili delavce sprejeli v službo. V znak solidarnosti so sestavki pridružili vsi pristaniški delavci Anglije.

ZDA — H. Wallace odpotoval v Evropo. Bivši podpredsednik ZDA Henry Wallace je z letalom odpotoval v Anglijo. Pred odhodom je dejal, da mora obstajati enotnost med vsemi enotnimi ljudmi, ker bo le tako mogoče ustvariti materialno blaginjo in ohraniti mir. Poročajo, da se bo Wallace razgovarjal s predsedniki vlad o čim boljši podpori Organizacije Združenih narodov.

Ameriški duhovniki proti vmešavanju v turške in grške zadeve. Ugledni ameriški duhovniki so objavili izjavo, v kateri obsodijo Trumanovo pomoč Grčiji in Turčiji. V izjavi je rečeno, da ne verjamejo v uspeh Trumanove politike, ki se opira samo na vojaško in gospodarsko silo in stremi za razcepitvijo sveta, kar bi lahko povzročilo vojno. Izjavo je podpisalo tudi več škofov.

FRANCIJA — De Gaulle voditelj reakcije. General de Gaulle je govoril te dni v Strasbourg in napadel ustavo. V govoru je pozval k ustanovitvi nove organizacije, ki naj bi stremela za globoko državno reformo. Napredne sile so obsodile ta govor in pravijo, da se je de Gaulle postavil na čelo francoske reakcije.

NEMCIJA — Skupna akcija delavskih strank v angleški coni. V britanski coni je ustanovljen Odbor za skupno delovanje obeh delavskih strank. Angleška vojaška uprava je po obvestilu o tem izjavila, da ne bo delala ovir pri nastopih strank in Odbor za enotnost je prošil za dovoljenje za politično sodelovanje.

Schacht pred sodiščem. V Stuttgartu se je začela razprava proti Hitlerjevemu pomočniku, bivšemu finančnemu ministru Schachtu, ki je bil oproščen v Nürnbergu. Schacht je obtožen, da je politično in gospodarsko podpiral nacistični režim in igral vplivno vlogo v vladi.

Stavka porurskih rudarjev. Na poziv sindikatov je stopilo v enodnevno stavko 300.000 rudarjev. Zahtevajo zvišanje obrokev hrane.

PORTUGALSKA — Stavka v Lizboni. Več tisoč pristaniških delavcev se je pridružilo v znak solidarnosti stavki delavcev v ladjedelnih, ki že več dni stavkajo. Policija je aretirala več sto stavkajočih delavcev.

ITALIJA — Delegacija sovjetskih žena v Rimu. Na vabilo Zveze italijanskih žena je prispela v Rim delegacija sovjetskih žena. Voditeljica delegacije je profesorica moskovske univerze Vera Fomina.

Stavka poštnih nameščencev. Poštni nameščenci so stopili v stavko. Pridružili so se jim občinski uslužbenci in pristaniški delavci. Stavkajoči zah-

tevaajo zvišanje mezd in ukrepe proti zvišanju cen.

Morilec Mateottija so obsodili. V Rimu je bila razprava proti morilecem sekretarja socialistične stranke Giacomo Mateottija. Obtoženca Viola in Duminijsa so obsodili na 30 let ječe.

DANSKA — Danski kralj odstopil. Danski kralj Kristijan se je odpovedal prestolu. Za novega kralja je proglasen njegov sin Frederik.

ČESKOSLOVASKA — Druga obletnica Košičkega programa. Ob drugi obletnici Košičkega programa vlade je predsednik vlade Klement Gottwald poudaril njegov zgodovinski pomen za češki in slovaški narod. Ta program je temelj ureditve nove demokratične Českoslovaške republike.

Rezultati prvega četrtletja. Uspehi proizvodnje za prvo četrtletje so glede na proizvodnjo določeno v dveletnem načrtu naslednji: premoga 120%, koksa 101%, vagonov 103.1%, lokomotiv 106%, traktorjev 104%, avtomobilov 94%, motociklov 101, kmetijskih strojev 121%, strojev glavne industrije 103% in elektromotorjev 117% od predvidenega načrta.

Preselitev Madžarov. Madžarska in Českoslovaška vlada sta se sporazumeli glede preselitve Madžarov iz Českoslovaške. Organizirali bodo 15 transportov. Preseljenici bodo vzeli a-

seboj vse premičnine in bodo naseljeni v slovaških naseljih v bekeczkem okraju na Madžarskem.

Jugoslovanski književniki in umetniki v Budimpešti. Na vabilo je skupina jugoslovanskih književnikov in umetnikov prispela v Budimpešto in bodo nastopili na več prireditvah.

BOLGARIJA — Državni proračun. Bolgarski parlament je sprejel državni proračun. Izdatki so določeni na 57 milijard 200 milijonov levov. Od tega je nad 45 milijard levov določeno za industrijsko gradnjo, poljedelstvo, za ureditev mest in vasi.

TURCIJA — Demokratska stranka se ni udeležila volitev. Demokratska stranka je bojkotirala volitve v štirih volilnih okrožjih Turčije in to zaradi nedemokratskih zakonov in ker volitve niso tajne.

LIBANON — Razpis volitev. Predsednik republike je razpustil parlament in razpisal volitve v dveh stopnjah. Prve bodo 25. maja, drugič bodo pa volili 1. junija tega leta.

CHILE — Volilni uspeh komunistov. Poročajo, da je število komunističnih zastopnikov v občinskih svetih pri zadnjih občinskih volitvah močno naraslo. Nekateri poročajo, da se je število izvoljenih komunističnih kandidatov podvojilo.

»Krasnaja Pahra«

E. Barbaraš

Spoštovani čitatelji, sedaj pa gremo na obisk v eno navadnih pionirskih taborišč, ki jih je v sovjetski deželi na tisoče.

... Sončen junijski dan. Široka proga asfaltirane ceste. Iz kamenite gmote hiš žari. Dasi je vsa okna odprta, je v vozu dušljivo. A prav sedaj smo zavili v gozd. Visoka smreke in mlade breze nas obdajajo na obeh straneh, da smo v široki preseki, po kateri tiho brez avtomobil. Naenkrat se je gozd zredil in že vidimo skozi drevje neke zgradbe. Napis na platnu pravi: »Krasnaja Pahra«.

Tako se imenuje pionirsko taborišče moskovskega oblastnega komiteja sindikalne organizacije zveze delavcev mlinske industrije.

Pionirsko taborišče je postalo splošno znano. Vsako leto narašča število ljudi, ki želijo poslati otroke sem na oddih. Da bi dobili dovoljenje, mora iti otrok k zdravniku na pregled. Sprječevalom klinike se obračajo starši h krajevemu odboru svoje strokovne zveze, ki razporeja potovanja. Po navadi ostanejo otroci v taborišču 21 dni. Za otroke bolj slabega zdravja je določeno drugo taborišče, nekak sanatorij, v katerem ostanejo otroci po 40 dni. Oskrba se zaračunava staršem v razmerju z njihovim zaslužkom, vendar pa ne predrago.

Otroci na fronti padlih, invalidov domovinske vojne in rodbin, kjer je mnogo otrok, dobijo navadno brezplačno nakazilo za taborišče. Takih gostov je v taborišču mnogo, mnogo pa jih ima tudi znaten popust.

V »Krasnaja Pahra« je sedaj 250 šolarjev. Kljub temu, da imajo doma lepo življenje, so vendar vsi radi tu, kjer jim je vse novo.

Taborišče obstoji že dalj časa in vedno je bilo tukaj lepo. Po vojni pa so ga preuredili še lepše. Vse je prezidano in dozdano, vse prenovljeno in oplešeno.

Vse v taborišču je do podrobnosti premišljeno in urejeno. Uprava in strokovna zveza se posebno trudita, da bi se otroci dobro okrepili. Jesti jim dajejo štirikrat na dan. Ne glede na težave s prehrano, ki so posledica vojne, daje vlada dodatek mesa, kruha, jaja, kaše, zelenjave in mleka.

Novi aretacije

Ljubljanska policija je zaprla sodruga Klopčiča F. Klinca St. Habeta in Veharja. Po kakšnem paragrafu »zakona o zaščiti države« so jih zaprli, nam ni znano. Gotovo se bo odkrilo »novo« zariot, kakršno so odkrili pri prvi aretaciji s. Klopčiča, če ne hujši!

Na tak način upajo gospodje, da bodo zatrli in udušili gibanje proletarske mladine. Na tak način hočejo »iztrebiti« gibanje delavske mladine, ki vodi vedno odločnejši boj za ureditve človeške pravice, za osvoboditve izpod kapitalističnega jarma, za vzstajenje k svobodi in človečanstvu. Samo trebite ga! Samo zapirajte nas!

ka, jutraj dobivajo otroci mleko, kavo ali kakao, pa presnega masla ali kaše. Za obed so tri ali celo štiri različne jedi. Popoldne imajo za južino čaj ali mleko z dobrim, rahlim pecivom, za večerjo dve ali tri jedi, ki se menjavajo.

Nadzorstvo odgovarja ne le za življenje in zdravje dece, temveč tudi za vzgojo vsakega otroka. Za to se je Zveza potrudila za dobre preizkušene vzgojitelje. Ti ljudje umejo otroke organizirati in z njimi tudi prav ravnati. Za izdaten odhiti in prijetno življenje v taborišču je preskrbljeno.

Dan se začneja s telovadbo in prho, potem pa je zajtrk, ki mu sledi igra.

Otroci lahko lovijo ribe, se igrajo z žogo na vsakega otroka. Za to se je Zveza potrudila za dobre preizkušene vzgojitelje. Ti ljudje umejo otroke organizirati in z njimi tudi prav ravnati. Za izdaten odhiti in prijetno življenje v taborišču je preskrbljeno.

Na travniku smo srečali naravoslovce. Ze zgodaj so začeli z vzgojiteljem nabirati cvetje za herbarij, nekateri pa stikajo za žuželkami.

Sonec radodarno razsipava svoje žarke. Vroče je, a nogo metašev to ne moti. Z nepopuščajočim tempom gre igra svojo pot. Vsi so v znoju, toda dečki ne poznajo utrujenosti. Vse vrvi, vsakdo je pri svoji zabavi. Tam v visoki mehki travi so se namestili šahisti. Poleg njih čita deklica knjigo.

Ozka steza vodi skozi gozd k rečici. Prekrasno mesto za kopanje. Kako silno vabi vsakogar čista voda! Toda dečki in deklice so disciplinirani. Ne grede se kopati, niti ne stopajo v čoln, če ni dovoljenja za to.

Otroci so s taboriščem zadovoljni. Vse dneve so na svežem zraku, pod prijaznim soncem, v gozdu, v parku, na ali v vodi. Do mile volje se sončijo in hladijo, nahodijo se, razgibajo in odpočijejo, potem pa se zdravi in krepki vračajo v mesto.

A oddih se je šele pričel. Se mnogo dni je pred njim. Najbolj zanimiv pa je konec. To je pionirska greda, pionirski kres. Ob ognju poslušajo otroci zanimive povesti o junakih. Endovite zgodbe o velikih vojskovodjih in o življenju v tujini. Tam ob ognju nastopajo umetniki-dileti, ki imajo v taborišču svoj krožek. Ves čas se vadijo za zadnji dan.

Taini sestanek v kleti univerze

Minilo je že več kot četrto stoletje, odkar smo imeli mladi skoevci ter napredni revolucionarni delavci in študentje tajni sestanek. Vršil se je v kleti univerzitetnega poslojaja tehnične na Mirju. Bilo nas je kakih 25. Sestanek se je udeležila tudi neka tovarniška Rusinja s svojim možem Slovenem. Na našem sestanku je bila prav iskreno pozdravljena. To je bil, kakor je bil, prvi stik z mladimi sovjetskimi ljudmi na naših tleh. V tistih časih se je težko našel prostor za ilegalce, zakaž tajni agentje policije in razni špijoni — protiljudski tipi so povsod oprezovali in opazovali vsak naš premik. Bila je potrebna velika spretnost, pogum in vedna pripravljenost na žrivo. Opozoril sem bil tovariša na kraj, kjer naj bi se vršil sestanek in zabilil vsakemu, da pride do minute točno ob določenem uri. Prihajali smo zvečer v temi, iz raznih smeri, vhod je bil skozi okna in majhna stranska vrata, to pa zato, da niso videli agentje, če so opazovali glavni vhod, nič sumljivega. Vsak sum je bilo treba zabrisati in odstraniti. Prišli so vsi točno ob dogovorjeni uri. Skuhal sem gostom čaj, a

brez sladkorja in žganja. Tega, kot nižji državni uslužbence nisem imel s čim kupiti.

Na dnevnem redu smo imeli navdušujoč programski govor »Slovenski revolucionarni mladinci«, potem recitiranje pesmi navzočega mladega pesnika Mileta Klopčiča »Plamteči okovci«, nazadnje pa smo zapeli mednarodno delavsko himno »Internacionalo«.

Kakor smo prišli, tako smo tudi odhajali — skozi okna in vrata na vse strani.

Bil sem v tej zgradbi takrat še edini stanovalec in to je bila naša sreča. Imel sem premajhno plačo, da bi si mogel kupiti dovolj hrane ali najti primerno stanovanje. Zato sem prošil arhitekta profesorja Plečnika, da mi dovoli spat pod streho te zgradbe. Prostor, kjer sem spal, pa ni bil najprimernejši, ker je pozimi neslo sneg na moje ležišče. Iz žakljinve sem si sešil slaminjačo, ki sem jo napolnil z oblanci. Danes še živeči agent Vrečar mi je na tem ležišču izvršil preiskavo in mi zaplenil nekaj ilegalne literature.

In še večkrat so se vršili taki sestanki, pa vendar so ostali res pravi tajni sestanki za ljubljansko policijo. Niso pa ostali tajni za delovne ljudi. Z vsakega takega sestanka smo se razšli okrepljeni z novim revolucionarnim ognjem navdušenja. Še z večjo vneemo smo širili in tiskali ilegalne liste »Delavske novice«, »Proletarska mladina«, »Delo«, »Iz Trsta«, brošure in knjige, trosili letake, jih lepili po zidovih, pisali parole, razbijali shode in sestanke nasprotnikov itd. Takšno je bilo naše delo večer za večerom pozno v noči. In tako so nastali kadri revolucionarjev, ki so bili pripravljeni na vse žrtve v boju za ljudsko ZSSR. Samo tak način borbe je nje delovnega ljudstva, za politično, gospodarsko in vojaško zvezo s bratsko ZSSR. Samo tak način borbe je omogočil, da je bilo ob razpadu stare protiljudske Jugoslavije na razpolago dovolj borcev, ki so stopili v akcijo in osnovali Osvobodilno fronto, ki nas je osvobodila izpod jarma okupatorjev in domačih izdajalcev. Tako danes vsi skupaj žanjemo plodove dolgoletne skupne težke borbe.

Našo mladino bo zanimala zgodovina njenih prednikov, zanimalo je bo, kako so se morali boriti v težkih okoliščinah z dobro organizirano tajno

izmišljajo se še nadalje zarote, tajne organizacije, hujskačec! Vi grabite s tem po praznem zraku, delate kot otrok, ki vidi za zrcalom svojo sliko. Vi hočete poloviti »zarotnike«, »agitatorje«, »hujskačec« in s tem iztrebiti proletarsko mladinsko gibanje!

Zaprite vse tovarnarje, ki se bogatijo z neplačanim delom svojih meznih sužnjevlj Zaprite vsak nov stroj, ki revolucionira industrijo in poljedelstvo, ki poveča produkcijo in uničuje producentel Zaprite vse veleposesnike, ki izkoriščajo delovno silo dlnarjev in dodeljujejo svojemu bogastvu njive stromašnih kmetov! Zaprite vse železnice, telegrafe, telefone, elektriko, paro, zaprite sami sebe, sodnike in advokate, zaprite vse in vsakega, kajti vse novi pečat revolucionarne dobe in vsakdo nosi revolucionarni duh s seboj — če ne v krvi in mesu, pa v obleki!

Odpravite kapital, ki poraja svojega grobarja-proletariat in mlado proletarsko generacijo, ki ji je usojeno, da gleda urednišene proletarske ideale — šele potem boste iztrebili »hujskačec« in »agitatorje«, ki se vam zde toliko nevarni za »javni red in mir«.

Habe Tone

Fizkultura

Titova štafeta

V času od 13. do 25. maja se bo izvedla širom vse Jugoslavije tradicionalna manifestacijska Titova štafeta. Člani sindikalnih organizacij bomo aktivno sodelovali pri tej štafeti, kar bo največja čast za slehernega člana sindikalne organizacije in manifestacija vsega delovnega ljudstva.

Pri vseh fizikturnih forumih, to je pri Okrajnih odborih in pri fizikturnih društvih, se bodo formirali odbori, ki bodo pripravili vse potrebno za izvedbo Titove štafete. V teh odborih bodo sodelovali zastopniki množičnih organizacij in J. A. Sindikalni fizikturni referenti pri OSS, KSS in podružnicah naj se čim prej povežejo z omenjenimi forumi, oziroma naj pomagajo pri njih ustanovitvi zaradi sodelovanja.

Naloge teh odborov so politično-propagandne in tehnično-organizacijske.

Odbor bo v prvi vrsti priredil predavanja in seznani najširše plasti delovnega ljudstva o pomenu štafete. O tej proslavi bomo pisali na sten čas. Pripravili bomo parole, s katerimi bomo pritegnili naše članstvo k aktivnemu sodelovanju. Odboru bomo po-

magali z iskanjem stanovanj za tekače in organizatorje. Pomagali bomo pri okrašanju krajev, skozi katere se bo pomikala štafeta. Tekmovalce bomo pozdravili z zastavicami in cvetjem. Predvsem lahko pomagamo člani sindikalnih organizacij na progi s kolesi. Član, ki je odgovoren za dopisništvo, naj o predpripravi in samem poteku poroča našemu listu. Ne sme biti kraja, kjer bo potekala štafeta, da nam ne bi poslal poročila o poteku štafete. Za okrajne in okrajne fizikturne odbore bomo izdelali primerne predajne palice, ki bodo umetniško izrezljane, v sredi pa volle, kamor se bodo lahko vlagali listki s pozdravi in čestitkami.

Vsa podrobna navodila so bila poslana okrožnim in okrajnim fizikturnim društvom in fizikturni referenti naj se čim prej seznajajo z njimi.

V minulemu letu je znašala štafeta v Sloveniji 1.757 km. Progo je preteklo 5.521 tekačev v 146 urah in 41 minutah. Letos bomo skušali te številke še znatno povečati.

Doprinesimo po najboljših močeh, da bo Titova štafeta v polni meri dosegla svoj cilj!

Prodan Edvard

Osnovne napake fizikturnih referentov v sindikalnih podružnicah

Konferenca fizikturnih referentov v sindikalnih podružnicah, ki se je vršila v Celju na Okrajnem sindikalnem svetu, je pokazala negativne in pozitivne strani fizikturnih referentov.

Na teritoriju celjskega Okrajnega sindikalnega sveta se fizikturno gibanje lepo razvija in že pronicava v najširše plasti delovnega ljudstva. Postaja last delovnih množic. Fizikturni aktivni tekmujejo medsebojno. Tekmujejo tudi za odstotek vseh uslužbencev, vključenih v aktivno fizikturno delo. Organizirali so že dva lepo uspešna predavanja o planinarstvu. Veliko pažno posvečajo tudi podeželju. Na vaseh organizirajo fizikturna društva. Na nerazumevanje so naleteli v St. Pavlu, kjer so že trikrat sklicali ustanovni občni zbor, a še niso uspeli, da bi ustanovili fizikturno društvo. Fizikturno gibanje se močno razvija v Žalcu, Guštaniu in Rožarki Slatini, kjer so že priredili lepo uspešne fizikturne akademije.

Največja napaka fizikturnih referentov je trenutno ta, da nihče ničesar ne poroča svojim nadrejenim forumom. O vseh teh uspehih, ki so jih dosegli na območju celjskega Okraj-

nega sindikalnega sveta, ni oddelek za fizikturno in šport pri GO ESS ničesar vedel. Tudi ostala javnost ni bila obveščena o tem, da je sindikalna podružnica Zveze grafičnih delavcev in nameščencev sodelovala stodoletno na jesenskem crossu. Na crossu so tekmovali tudi starejši uslužbenci, ki niso prej še nikoli aktivno sodelovali v fizikturni. Med njimi so bili tudi stari do 60 let. To je vsekakor hvalevredno. Tak aktiv mora biti ostalim za vzgled.

Isto napako je naredil tudi fizikturni referent pri celjskem Okrajnem sindikalnem svetu, da ni o vseh teh uspehih, kakor tudi neuspehih, poročal svojem nadrejenemu forumu.

Ker uvajamo na vseh sektorjih evidenco in statistiko, zato moramo k temu takoj pristopiti tudi na fizikturnem sektorju. Oddelek za fizikturno in šport pri GO ESS je potem Zvezinih tajništvev razposlal vprašalne pole na vse podružnice, katere naj fizikturni referenti pri sindikalnih podružnicah takoj izpolnijo in pošljejo svojim tajništvom. S tem šele bomo dobili pravi pregled fizikturnega dela po sindikalni liniji.

Šahovski brzoturnir za prvenstvo sindikalnih moštev v Ljubljani

V nedeljo 13. IV. je bil odigran brzoturnir za prvenstvo sindikalnih moštev. Turnir je bolj kot kateri koli drugi izpolnil zahteve našega novega fizikturnega gibanja, saj je bila prireditelj res množična in je združevala naše delavce in nameščence, začelnike ter velemojstre in mojstre v skupnosti, ki je imela le eno željo, da moštvo svoje stroke pribori čim dostojnejše mesto. Ni manjkalo tresočih se rok, saj je le malokdo vedel s kakim naporom igra, niti vnetih debat po izgubljeni ali dobljeni partiji. Marsikdo se ni mogel potolažiti, ko je ob dobljeni partiji spregledal kralja in ga je nasprotnik, ki je izgubil vse nade, postavil pred dejstvo, da je zanj točka izgubljena. Pri prvem kolu so se »kibici« nagromadili okoli velemojstra Pirca, ki se je boril za Prosvetarje, okoli prof. Gabrovška, Minarja, Preinfalka in drugih znanih šahistov. Po drugem kolu pa so se »kibici« razporedili tudi okoli drugih, videč, da so partije povsod enako zanimive.

V prvem kolu sta se med drugimi pomerili tudi moštvi železničarjev in tramvajarjev. Tramvajarji so izgubili 4:2 s pripombo: »Kaj hočemo, imajo pač večje omrežje.« Zanimanje in presojanje se je povečevalo, ko se je začela tabela polniti s točkami. Malokdo se je prej zanimal za moštvo tovarne Hribernik, malo industrijo in grafiko, potem pa, ko so se nabirale njihove točke, so postali predmet splošne pozornosti.

Nastopilo je 19 moštev, tako da so bile zastopane vse stroke; žal so manjkale naše večje tovarne: Saturnus, Vevče in druge. Bili so razdeljeni v dve grupi.

Finalni turnir se je radi tesno odmerjenega časa odigral samo v enem kolu, in sicer sta igrala enako plasirana moštva obeh skupin med seboj. Rezultati tega kola so končno razvrstili nastopajoča moštva po naslednjem vrstnem redu: I. mesto in naslov brzoturnirskega prvaka si je priborilo moštvo KOZ administrativno-upravnih ustanov v postavi Cibic, Diehl, Uršič, Kremžar, Avsec in Arigler; II. poštariji, III. Prosveta, IV. radio-postaja, V. grafiki, VI. tovarna

Hribernik (KOZ tekstilcev), VII. in VIII. trgovinska stroka in mala industrija, IX. železniška direkcija, X. Zavod za socialno zavarovanje, XI. E. C. Z., XII. Narodna banka, XIII. Umetniški zavod za litografijo, XIV. DAPS, XV. gostinska stroka, XVI. steklarji, XVII. finančni uslužbenci (S. podružnica), XVIII. kovinarji (avtomontaža), XIX. Jugo petrol.

Turnir je potekel v najlepšem redu in ob vzorni discipliniranosti vseh sodelujočih igralcev in kibicev vseh strok. Tehnično vodstvo turnirja je bilo povsem članom sindikata, ki so obenem člani SOS-a in ki so svojo nalogo opravili v zadovoljstvo vseh navzočih.

Kabaj Milan

Moje misli pred odhodom na mladinsko progo

Čas odhoda na Mladinsko progo Samac-Sarajevo mi poteka silno počasi in z veseljem že pričakujem trenutka, ko se bom s 1. li. del brigade odpeljal v Bosno.

Ne predstavljam si Bosne oziroma gradnje te proge kot nekakšnega okrevališča, marveč vidim pred seboj trdo zemljo in kamenje, ki ga bo treba prekopati. V naprej že vidim trdno postavljen lesene barake, urejen fizikturni prostor in kar je bistveno, mladino v delovnih oblekah pri svojem naporu, a zdravem delu.

Verjetno je, da mi bodo prvi dnevi progi potekali nekoliko dolgočasno in mrtvo, ko si bomo drug drugemu še popolnoma tuji. Toda v skupnem delu, študiju, športu in zabavi se bomo vedno bolj spoznavali med seboj in si postali tudi pravi tovariši.

Želim pa se spoznati predvsem tudi z ostalo demokratično, bratsko domačo in inozemsko mladino, ki nam že pomaga in ki nam še bo pomagala graditi to progo. Skupno s to mladino, s katero bomo skupaj živeli vsak dan in dopolnjevali delo na progi, z isto mladino bomo obenem tudi gradili in utrjevali nepo-

Dopisi iz naših tovarn in ustanov

Volitve v odbore OF na Glavni železniški direkciji

Kakor povsod po ljubljanskih voliščih, tako so tudi na sindikalnem volišču ljubljanske Glavne železniške direkcije potekale priprave za volitve v odbore OF zelo živahno. »Rdeči kotiček« so marljivi člani sindikalne podružnice na večer pred volitvami spremenili v okusno urejene volivne prostore. Glavni vhod v upravno poslopje, kjer je bilo tudi volišče terena ter hodnik, pa so lično okrasili z zastavami in slikami naših voditeljev.

Velik del volivcev je v svesti si vsebine, pomena in značaja teh volitev, prišel na volišče že ob 7. uri zjutraj. Naval je bil prvo uro skoraj nepretrgan in že je kazalo, da bodo volitve s 100% udeležbo lahko zaključene v teoretično najkrajšem času, v dveh urah. Zaradi devetih za-

munikov pa so bile volitve končane ob 10.45.

Od vpisanih 457 volivcev je razen 28 upravičeno odsotnih oddalo svoj glas vseh 429 članov sindikalne podružnice ŽZPDNJ na Glavni direkciji.

Organizacija volitev je bila dobra in vse je šlo gladko in naglo, vendar ne moremo prezreti tega, da je prišlo na volišče precej članov, ki so bili očitno nepripravljeni. Šele s kandidatsko listo v roki so začeli razmišljati o tem, koga naj bi izvolili in koga naj bi izmed izbranih kandidatov izločili. Kandidatske liste so bile več dni na raznih mestih vsakomur na vpogled in volivci bi pač lahko že nekaj dni prej premislili, kdo bo v odborih OF največ delal in koristil.

L. S.

Kako smo volili v pivovarni Union

Ob 6. uri zjutraj, ko je naša volilna komisija prišla na volišče, jo je že čakala velika množica delavcev. Članov sindikata, veselih obrazov in v prazničnih oblekah, da izpolni svojo volilno dolžnost.

Lepo opremljena sindikalna soba Pivovarne Union je imela tega dne izredno svečano lice. Vsa v cvetju in zelenju ter zastavah je čakala na svoje volilce!

Zdaj v večjih, zdaj v manjših skupinah so prihajali delavci in nameščenci, izbirali na volilnih lističih najvrednejše kandidate ter oddajali svoje lističe v lično okrašeno volilno skrinjico.

Ob 7. uri zjutraj je volilo že 38% volilnih upravičencev.

Kurir-mladinec je stal pripravljen, da odnese vsako uro poročilo o poteku volitev oziroma o doseženih volilnih rezultatih na teren.

Naši mladinci so volili že do 7. ure 100%.

Na našem volišču je volila tudi sedna sindikalna podružnica Uprave živilske industrije. Njeni člani so prikorakali enotno, vsi istočasno na volišče.

Ob 8. uri smo oddali poročilo z rezultatom, da je bila dosežena že 74% udeležba. Vse je potekalo v najlepšem redu.

Tako voli delavec

Delavstvo tovarne »Opeka« se je ponovno izkazalo. Kot v dobi okupacije, ko je Osvobodilna fronta razgibala njihov delovni kolektiv, da je dajal iniciativo vsej okolici za borbo proti zatiralcem, tako so v pripravah in volitvah v odbore OF pokazali ponovno svojo visoko razredno zavest.

Predvolivni sestanek članstva podružnice je pokazal, kako se delavstvo zanima za volitve. Vsak je hotel vedeti svoje, vsak se je do potankosti zanimal za način volitev, za lastnosti kandidatov terenske liste in za način povezave s terenom. Terenska lista, ki je bila izobesena, je bila 5 dni pred volitvami predmet razprav, debat in načrtov. V soboto popoldne je delavstvo ostalo v tovarni, da čim lepše okraši svoje volišče. Do večera je bila dvorana okusno okrašena, po hodnikih pa razobešene

borbene parole o volitvah in petletki.

Prišla je nedelja — dan volitev. Že ob 6. uri zjutraj je bilo pred voliščem zbrano vse delavstvo. Partizanske, delavske in narodne pesmi so donele v mirnem jutru in budile Brdničane. Skupine mimoidočih so se začele ustavljati pred tovarno. Ob 6.30 uri je začela poslovati volivna komisija. Delavci so si krajšali čas čakanja s petjem in vzklikanjem svobodi, maršalu Titu in ljudski oblasti. Tudi po opravljeni dolžnosti ni nihče odšel. Pesmi in vzkliki so se vrstili, dokler ni volil poslednji. Red, ki je vladal na volišču, je dokazal, da je delavec tisti, ki zna biti discipliniran, da se zna zadržati, da visoko cenj svečan trenutek odločanja. Ob 7.50 uri je zadnji volivec opravil svojo dolžnost in vse delavstvo je skupno odšlo na Brdo, odkoder se je nato razšlo.

Dolenc Jože

Člani hrastniške sindikalne podružnice na prostovoljnem delu pri kmetih

V soboto dne 12. aprila 1947 so člani sindikata v strojnem obratu rudnika Hrastnik napravili delovni izlet v vas Lisce v KLO Razborju.

Ob 6 uri zjutraj je pred strojno delavnico igral harmonikaš vesele poskočnice delavcem, ki so s smejočimi obrazi nalagali orodje na kamijon. To je bilo poljsko orodje, katerega s tovariši napravili izven svoje službe za pogorelce v KLO Razborju. Na kamijonu skoraj ne bi bilo prostora za njih same, tako velika je bila kopica poljskega, kakor tudi kuhinjskega orodja. Delavci pa so vzeli s seboj tudi svoje orodje, s katerim so hoteli v sami vasi popravljati različne stvari.

Bilo je lepo, jasno jutro, ko so se pripeljali v vas Lisce in takoj so tovariši prišli za delo. Delavec s harmoniko je zaigral »Hej brigade« in med pesmijo so se čula kladiva kovačev daleč po okolici. Med tem časom je tudi mladinec že obesil dve

rušljive vezji bratstva demokratične mladine sveta.

Z geslom »Vse za napredek domovine« se že sedaj pred odhodom na progo obvezujem, da bom časno zastopala mladino iz Glavnega odbora Enotnih sindikatov Slovenije in vložila vse svoje moči v izgradnjo te proge, ki je važna za vsa naša država.

Mežek Mari

Objave

Nujno opozorilo svojcem padlih in pogrešanih borcev NOV, POJ in JA

Na osnovi zakona o vojaških vojnih invalidih bodo svoji padlih in pogrešanih borcev NOV, POJ in JA, ki so doslej prejeli začasne podpore po odloku NKOJ-a, prevedeni na redne prejemke po Zakonu o vojaških vojnih invalidih. Zato pa je potrebno, da se vse omenjene osebe čim prej, najkasneje pa do 10. maja tega leta zglašijo pri socialno-zdravstvenih odsekih pristojnih krajevnih ljudskih odborov in tam podajo naslednjo izjavo: 1. Kdaj so vložile prijavo za invalidnino. 2. Kje so vložile to prijavo (pri Združenju vojaških vojnih invalidov, pri Invalidski sekciji vojnega okrožja, pri Invalidski komisiji IV. armije). 3. Po katerem članu družine so upravičeni do invalidnine. Kdaj in kje je ta član padel ali je pogrešan, od kdaj in v kakšnih okoliščinah. 4. Koliko prejema začasne podpore po odloku NKOJ-a. 5. Kakšne imajo dohodke oz. kolikšno je njih posestvo. 6. Koliko plačujejo letno neposrednega davka. 7. Številka likvidacijskega lista, po katerem prejema začasno podporo.

Razumljivo je, da morajo vse osebe, ki so upravičene do invalidskih prejemkov v smislu invalidskega zakona, pa se do sedaj sploh še niso prijavile, poleg onih, ki so vložile predhodno še prijavo invalidski komisiji pri okrajnem ljudskem odboru.

V informacijo neopomenimo priložnost, da imajo v vseh padlih ali pogrešanih borcev pravico do invalidnine, če so izpolnile 40 leto starosti, če so mlajše, pa pod pogojem, da imajo otroke pod 17 let starosti (ako se šola, izpod 23 let), ne glede na to pa, če so za pridobitno delo nesposobne. Vse srote padlih ali pogrešanih borcev imajo pravico do invalidskih prejemkov do omenjene starosti. Starši in stari starši pa imajo pravico do teh prejemkov: 1. Ako plačajo letno manj kot 200 din davka na dohodek in so starejši od 60 let. 2. Ako so mlajši od 60 let, če so za pridobitno delo nesposobni in plačajo letno manj kot 200 din davka na dohodek.

V dvomljivih primerih se obračate na najbližje odbore Združenja vojnih invalidov in na invalide komisije pri OLO, kjer boste dobili vsa potrebna pojasnila in navodila in kjer vam bodo nudili vso pomoč pri zbiranju potrdil in izpolnjevanju obrazcev.

Izrečno poudarjamo, da bo ministrstvo za socialno skrbstvo vsem onim, ki ne bodo podali zahtevane izjave v določenem roku podpore z dne 8. junija t. l. ustavilo.

Iz pisarne Ministrstva za socialno skrbstvo

Poziv roditeljem štirih otrok, ki so v Nemčiji

Pozivamo roditelje ali sorodnike otrok: Valas, Tirbiš (dva otroka), Merc Jancz, Valt Gregor, da pošljejo Ministrstvu za socialno skrbstvo, odsek za repatriacijo, svoje naslove in naslednje podatke otrok: 1. Točen priimek in ime otroka. 2. Njegove rojstne podatke. 3. Kdaj so bili otroci odpelani iz Jugoslavije.

Imenovani otroci se nahajajo v Nemčiji. Opozorjamo, da imena otrok niso popolnoma točna.

Iz pisarne Ministrstva za soc. skrb. ljeni!

OBVESTILO

DRŽ. ZAVODA ZA SOC. ZAVAROVANJE, FILIALA LJUBLJANA

Zaradi nujnih popravil in čiščenja prostorov bo fizikalno zdravilišče Državnega zavoda za socialno zavarovanje, Filiala v Ljubljani s 17. t. m. do nadaljnjega zaprto. Začasno se bo vršilo še zdravljenje z višinskim soncem, Solux in UKV žarki ter diatermija.

VABILO

Zveza delavcev in nameščencev trgovskih podjetij, sindikalna podružnica št. 36, priredi v petek, t. j. 18. aprila, ob 8. uri zvečer v Mladinskih dvorani (Franciškinski) kulturno-prosvetni večer z zelo pestrim sporedom. Člani sindikatov prisrčno vabljeni.

IZŠLE SO NOVE KNJIGE:

Pesmi Milene Mohoričeve SAMOTNI BREG,

pesniški motivi iz ječe, Raba in partizanskega življenja. Cena zbirki broš. din 35.—, vez. din 45.—.

Uredništvo: Ljubljana, Dom sindikatov, Mikošičeva cesta 22/II, tel. št. 45-38. — Uprava: I. nadstr., tel. št. 20-42. — Tiska Prosvetna tiskarna. — Glavni urednik: Mile Smolinsky